National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 17 1977
NEWSPAPER
SECTION

Second class mail registration number — 1989.

VABA EESTLANE 25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 80 (2427) XXVI aastakäik | Teisipäeval, 1. novembril 1977 — Tuesday, November 1, 1977 | Üksiknumbri hind 25 senti

Suured venevastased demonstratsioonid Leedus

Vilniuse tänavatel põletati autosid ja tõmmati maha oktoobrirevolutsiooni plakateid

MOSKVA — Läänemaade ajakirjanikud on saanud Moskva dissidentidelt andmeid, et Leedu pealinnas Vilniuses toimusid hiljuti ühe jalgpallivõistluse ajal suuremad rahvuslikud demonstratsioonid ja rahutused, milledest võttis osa tuhandeid inimesi. Demonstrandid hüüdsid nõukogude vastaseid hüüdlauseid ning läbi Vilniuse tänavate tormates purustasid aknaid, põletasid politseiautosid ning kiskusid maha venelaste punaseid loosungeid.

Demonstratsioon toimus 10. oktoobri õhtul ning linnas rahu säilitamiseks saadeti tänavatele relvastatud sõjaväeüksused, kes patrulleersid püstolkuulipildujatega varustatult Vilniuses veel järgmise päeva hommikul.

Ühe äsja Vilniuses käinud dissidendi andmetel algasid rahutused õhtul peetud jalgpallimatshi ajal kus kohtusid üks kohalik Vilniuse meeskond ja Smolenski meeskond.

Võistluse ajal hakkasid publiku hulgast äkki kostma hüüded „Venelased minge koju!" ja sõimusõnad venelaste arvel. Need hüüded olid kuulda ka televisioonisaates, mis andis edasi jalgpallivõistlust ning saade katkestati „tehnilistel põhjustel".

Pärast võistluse lõppemist valgus umbes 15.000 inimest linna tänavatele, kus nad hakkasid ümber lükkama autosid ning maha kiskuma oktoobrirevolutsiooni 60. aastapäeva plakateid ja loosungeid.

Miilitsamehed hakkasid demonstrante arreteerima, kuid rahvamass vabastas arreteeritud.

Kui miilits sai juurde abivägesid, siis arreteeriti terve rida demonstrante kuid vanglasse toimetatute arvu kohta puuduvad andmed. Mõningate andmete kohaselt toimus Vilniuses neli päeva hiljem teine demonstratsioon, kuid saadud informatsiooni ei olnud võimalik kontrollida.

Kohalik kommunistliku partei häälekandja Vilniuses avaldas mitu päeva hiljem demonstratsiooni kohta lühikese teate, mainides, et sellest osavõtjad olevat olnud „purjus huligaanid".

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas koosolekust osavõtjad. Foto: J. Kreilis

Postiteenijate ametiühing katkestas läbirääkimised

OTTAWA — Ottawas katkes möödunud neljapäeval postiministeeriumi ja postiteenijate ametiühingu vahelised läbirääkimised uue kollektiivlepingu sõlmimiseks. Läbirääkimiste katkestajaks olid ametiühingu esindajad, kellede andmetel postiministeeriumi esindajad ei käitnud heas usus. Ametiühing nõuab postivalitsuselt vähemal arvul ajutiste tööliste rakendamist ja töökohtade kindlustamist seoses üha suureneva automatiseerimisega. Läbirääkimistel ei ole seni suudetud veel puudutada palgaküsimusi. Postivalitsuse ja postiteenijate vaheline senine leping lõppes juba 30. juunil ning nüüd on veel ainult kümme päeva aega selle asendamiseks uue kokkuleppega.

KGB kiusab USA diplomaati

MOSKVA — Ühendriikide valitsus on avaldanud valju protesti N. Liidu valitsusele ühe Ühendriikide diplomaadile avaldatud surve pärast. KGB agendid tungisid N. Liidus, Tbilisis, ukraina päritoluga diplomaadi Constantine Warvariv'i tuppa ja süüdistasid teda sõjakuritegudest osa võtmises Teise maailmasõja ajal. KGB esindajad mainisid, et nad lõpetavad süüdistused ukrainlase vastu kui diplomaat hakkab spioneerima venelaste kasuks. Warvarin kuulub Ühendriikide delegaadina Liitunud Rahvaste Organisatsiooni hariduse, teaduse ja kultuurilise organisatsiooni koosseisu ning viibis Tbilisis selle organisatsiooni ülesandel. Nõukogude teadeteagentuur Novosti kinnitab, et N. Liidu peaprokurör kindral Rudenko esitab Warvarini vastu ametliku süüdistuse.

Kes olid Lufthansa lennuki küüditajad?

BEIRUT — Üks Palestiina araablaste erigrupp tegi teatavaks, et tema võtab endale vastutuse Lufthansa lennuki hõivamise eest, mis lõppes teatavasti kolme terroristi surmamisega, saksa politsei eriüksuse poolt ning pantvangiks võetud reisijate päästmisega. Palestiina Vabastamise Rahvafrondi eriüksus teatab Beiruti ajalehtedele, et Lufthansa lennuki hõivanud terroristide juht, kes nimetas ennast kapten Walter Mahmoud'iks oli tegelikult Londonis lennuasjanduse inseneriteaduse lõpetanud Zuhair Akkasha. Mainitakse, et Akkasha oli sündinud Liibanonis palestiina põgenike laagris 1954. aastal. Teisteks surmasaanuteks olid 21-aastane naisisik Nadia Shehade Doebis ja 20-aastane meesisik Nabi Ibrahim Harb. Mõlemad olid palestiina araablased ning olid üliõpilased. Üks araabia ajaleht kinnitab, et neljas lennuki hõivaja, haavata saanud naisisik, on palestiina päritoluga Suheila Saleh, kes elas Kuwaitis.

Viibis 83 päeva bandiitide vangistuses

SHERBROOKE — Quebecis, Sherbrooke'is, vabastasid bandiidid 56-aastase kohaliku ühispanga laenuosakonna juhat. Pierre Marion'i, keda nad olid hoidnud vangistuses 83 päeva. Marion vabastati pärast 50.000 dollari suuruse lunaraha saamist. Pierre Marion'i oli kinni hoitud ühes keldris, kus ta oli põranda külge kinni aheldatud. Bandiitidele maksis 50.000-dollarilise lunaraha Marioni perekond. Politseivõimudel ei ole seni õnnestunud ühtegi kahtlusalust tabada.

„Oleme jõudnud oma vabadusvõitluses ofensiivi"

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas juubeliaasta peakoosolek Torontos — Eestlaste k eskorganisatsiooni esimeheks valiti tagasi U. Petersoo

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas 25. aastapäeva peakoosolek, mis toimus möödunud laupäeval Toronto Eesti Maja keskmises saalis, oli kantud tõelisest üksmeelsest juubelivaimust. Koosolekul ei tehtud kokkuvõtteid mitte ainult möödunud eduka tegevusaasta kohta vaid anti ülevaade ka möödunud 25. aasta jooksul tehtud suurest tööst, milleks paljud inimesed on ohverdanud sellisel määral oma aega ja energiat, et „sellega oleks võinud pidevalt käigus hoida mõne suure ettevõtte", nagu seda iseloomustas organisatsiooni esimees U. Petersoo. Koosolekut ei suutnud häirida ka mõned Rahvuslaste Kogu ringkonda kuuluvate isikute insinueerimiskatsed ning koosolek lõpetas oma mitmetunnilise töökava valimistega, mille tulemusena juhatus ja teised organisatsiooni organid jäid peaaegu täies ulatuses muutmatuks ning EKN-u esimeheks valiti tagasi Udo Petersoo.

Seekordsele juubelikoosolekule oli ilmunud EKN-u liikmeid ka kaugematest keskustest — P. Möldre ja V. Lillakas Montrealist, V. Pent Ottawast, S. Kallas Sudburyst ning A. Jurs. E. Lindaja ja dr. Laurimaa Hamiltonist. Külalisena viibisid kohal Eesti Rahvuskomitee esimees Ühendriikidest I. Pleer ja Läti Föderatsioon Kanadas esimees T. Kronbergs.

Koosoleku juhatas sisse pikema sisuka vaimuliku sõnavõtuga ja palvusega piiskop K. Raudsepp, kes tõi piiblist näiteid orjastatud rahvaste ja nende vabadusvõitluse kohta.

Piiskop mainis, et meie võitlusteekonnal on vaja elavat inimest, kes on sisemiselt vaba.

Ta ütles, et vabadusvõitluses saavutavad alati suuremaid tulemusi need, kes kaua ei kaalutle vaid võitlevad.

Esimees U. Petersoo oma sissejuhatavas sõnavõtus mainis, et meie põhimõtted käesolaval juubeliaastal vabadusvõitluslikuks tööks on kindlad ja muutmatud. Meie võime konstateerida, et EKN on aktsepteeritud Kanadas eesti rahvusgrupi keskorganisatsioonina ja häälekandjana ning meie eesmärgiks on säilitada meie rahvusgrupi ühtekuuluvust ja terviklust.

Juubeliaastal tuleb meil tänada neid paljusid mehi ja naisi, kes on ohverdanud oma tööd ja aega eesti vabadusvõitlusele.

Kakskümmendkaheksa neist on juba manalasse varisenud ning nende nimede ettelugemise ajal mälestati neid leinaseisakuga.

Koosoleku juhatajateks valiti H. Lupp ja P. Möldre, sekretärideks A. Kala ja L. Kahro. Külalistest sai esimesena tervituseks sõna Läti Föderatsioon esimees T. Kronbergs, kes tõstis esile balti rahvusgruppide vahelist koostööd Kanadas. Ta ütles, et meie moodustame küll väikese osa raudeesriide tagant siia saabunud rahvaste hulgas, kuid meie töö on silmatorkav ning meie jatkame ka tulevikus oma ühist võitlust, vaatamata sellele, et meie mõningatel juhtudel oleme omavahel võistlejad. U. Petersoo andis edasi Leedu keskorganisatsiooni esimehe J. Simanviciuse tervitused, kuna ta oli takistatud isiklikult kohale ilmumast. Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees I. Pleer tervitas Eesti Rahvuskomitee, Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu ja Ülemaailmse Balti nõukogu poolt.

(Järg lk. 5)

NEW CANADIAN THEATRE — VI Mitmekultuuri Teatrifestival
pühap., 6. nov. kell 7 õ. St. Lawrence Centre, Town Hall,
27 Front St. E
John van Druten'i lõbus perekonnalugu „I Remember Mama"
Eestlastest osalised: LEENA NORHEIM, REIN ANDRE, TAMARA NORHEIM, TIINA NORHEIM, ALAR AEDMA, VALLI SÕRMULIS

EELK Toronto Vana Andrese Kogudus
MUUDATUS KUUPÄEVADES
Surnutepüha jumalateenistus pühap., 13. nov. kell 4 p.l.
KOGUDUSE LOTERII
pühap., 20. nov. algusega kell 2 p.l.

T.E. Õngitsejate ja Jahimeeste Selts
1957-1977 AASTAPÄEVA PIDU
Eesti Maja saalides 19. nov. 1977 kell 7 õ.
Eeskavas õed Lindaud ja hr. M. Niinvee
BAAR ● LOOSIMINE ● KÜLMLAUD
TANTS G. ILTALI ORKESTRI SAATEL
Külmlaua korraldajaks on pr. J. Sark
Pääsmed ainult eelmüügil juhatuse liikmeilt alates 13. okt. esmasp. ja neljap. Eesti Majas. Pääsmete eelmüük lõpeb 10. nov.
Pääsmed $12.— Inf. helistada pr. L. Laanemets 422-4585

Wintario uued võidud
27. oktoobril toimunud järjekordsel Wintario loosimisel langesid viis 100.000 dollarilist peavõitu pileteile nr. 98535 seerias 51, nr. 23207 seeria 51, nr. 55357 seeria 41, nr. 64294 seeria 46 ja nr. 68173 seeria 55. Kokku loositi välja 65.205 võitu 2.594.400 dollari kogusummas.

INGEMAR KORJUSE
pääsmete eelmüük on alanud E. Abistamiskomitees või tel. 485-0141
Kohad on nummerdatud!

EELK Peetri Koguduse
NÄITEMÜÜK
pühap., 6. novembril pärast jumalateenistust
RIKKALIK LOTERII ● EINELAUD
KÕIK KUTSUTUD!

EESTI RAHVUSTEATER KANADAS
esitab 6. Rahvusvahelisel Teatri FESTIVALIL laup., 12. novembril kell 8 õ. ST. LAWRENCE TEATRI TOWN HALLIS Arvo Mägi satiirilise komöödia
KIHLUS
Lavastus — RIINA REINIK ● Lavakujundus ja kostüümid — TIINA LIPP
Pääsmed: St. Lawrence Centre Town Hall'is, telefon 366-7723 ● Abistamiskomitees Eesti Majas, tel. 461-1344 ● POKO's, 767 Mt. Pleasant Rd., tel. 488-2078 ● Elsa Vellner, tel. 223-6927.

EELTEADE
EESTI RAHVUSTEATER
laup., 26. nov. 1977 kell 7.30 õ. Monarch Park Secondary School'i auditooriumis, 1 Hanson St. (Coxwell & Danforth)
LEMBIT KOORITS'a komöödia
KIUSATUS
esiettekanne
Lavastus — LYDIA VOHU
Lavakujundus — ARTHUR MIHKELSOO
Kaastegevad: ERIKA VESKIMETS, LEIDA JÄRVI, ELNA LIBE, RITA SUI, ERNST VÄHI, JAAN LENTS
Pääsmed eelmüügil: Abistamiskomitees Eesti Majas, tel. 461-1344; POKO's 767 Mt. Pleasant Rd., tel. 488-2078; Viktor Libe, tel. 221-7754

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $30.—, poolaastas $16.— ja veerandaastas $9.—, kiripostiga aastas $48.—, poolaastas $25.50 ja veerandaastas $13.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $32.—, poolaastas $17.— ja veerandaastas $9.50. Kiripostiga USA-s: aastas $53.—, poolaastas $27.50 ja veerandaastas $15.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $62.—, poolaastas $31.50 ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Paigaltammumine Belgradis

Belgradis toimuva Euroopa julgeolekukonverentsi nii-ütelda reviideerimiskonverentsil on nüüd töö ja tegevus üle viidud komisjonidesse, kuid Belgradist saabunud napisõnalise informatsiooni põhjal võib otsustada, et asjad ei arene kaugeltki nii sujuvalt nagu lääneriikides enne konverentsi algust arvati. Inimõiguste rakendamise küsimus, mida mitme lääneriigi esindajad lubasid Belgradis üles võtta ja N. Liidult ja teistelt kommunistlikkudelt riikidelt aru pärida selle probleemi lahendamiseks astutud sammude kohta, ei ole kübetki kohalt nihkunud ning venelased ja teised raudeesriidetagused rahvad manipuleerivad osavalt komisjonides, et arutada kõiki teisi küsimusi kuid lülitada konverentsi päevakorrast välja inimõiguste probleemid.

Belgradi informatsiooni põhjal on konverentsil töö alanud sõjalise ja poliitilise detene ning majandusliku koostöö arendamise komisjonides, kuid sellevastu ei ole kolmandas komisjonis, mis pidi arutama inimõiguste rakendamist ja inimlikke kontaktide loomist läbi raudeesriide, töö seni kuidagi vedu võtnud. Vene delegatsiooni esindaja Vorontsov tegi ettepaneku, et konverents peaks tegelema peamiselt selliste probleemidega, nagu seda on transport, energia ja keskkond, mis olevat olulise tähtsusega kõikidele riikidele. Teda toetasid raudeesriidetagused riigid ja ilmselt on ka osa lääneriike selle poolt, kuna nad kardavad venelastega kokkupõrkeid inimõiguste esiplaanile tõstmisel.

Ühendriikide peadelegaat Belgradis Arthur Goldberg on oma seisukohtades kõikunud üles ja alla. Ühest küljest on ta rõhutanud, et konverents peaks panema suurt rõhku inimõiguste küsimuse käsitamisele kuid teisest küljest on ta raudeesriidetaguste riikide kritiseerimisel olnud väga üldsõnaline ja tagasihoidlik, tõstes küll esile Helsingi kokkulepete rikkumisi, kuid jättes delikaatselt ja tagasihoidlikult nimetamata need riigid, kes on süüdi inimõiguste piiramises ja vägistamises.

Ühendriikide ja teiste lääneriikide sordiini alla surutud esinemine on suurelt osalt tingitud president Carteri kõikuvast hoiakust inimõiguste küsimuste käsitamisel. See ebakindel hoiak ei ole oma mõju avaldanud mitte ainult Belgradis vaid ka N. Liidu ja teiste raudeesriidetaguste riikide dissidentide ridades, kes arvavad, et neid on teataval määral petetud. President Carter tõstis Valgesse Majja asumisel inimõiguste küsimuse väga domineerivalt esile, saates isegi isikliku kirja nõukogude tähtsamale dissidendile Andrei Sahharovile ja võttes Venemaalt välja saadetud dissidendi Bukovski Valges Majas vastu. Nendel sammudel oli üldiselt julgustav mõju N. Liidu ja teiste raudeesriidetaguste inimõiguste eest võitlejatele, mida kinnitasid ka vastavad inimõiguste nõudmise deklaratsioonid Tshehhoslovakkias ja Rumeenias.

Kahjuks tõmbus Carter oma esialgsest agressiivsest ja mõjuvast hoiakust välis- ja sisepoliitilistel kaalutlustel ning N. Liidu juhtide ja Ühendriikide detente poliitika pooldajate survel peatselt tagasi. Viimasel ajal on ta inimõiguste küsimust kommunistlikkudes riikides ainult põgusalt puudutanud ning tunneb rohkem huvi Lõuna-Aafrika rassiküsimuste kui inimkannatuste vastu N. Liidus ja teistes raudeesriidetagustes riikides. Kommunistlikkudest riikidest saadud andmete põhjal on sealsed inimõiguste eest võitlejad väga pettunud Carteri poliitikast, kuna Carter andis valjude pasunahelidega märku, et ta alustab suurt aktsiooni inimõiguste jalule seadmiseks kuid peagi selgus, et kogu see aktsioon jäi ainult pasunaheliks. Mainitakse, et see meenutab 1956. aastat, kus Ameerika Hääl julgustas ja tiivustas Ungari vabadusvõitlejaid edasi võitlema, kuid ei liigutanud nende abistamiseks sõrmegi.

Raudeesriidetagused dissidendid on veendunud, et Ühendriigid ja teised lääneriigid saaksid avaldada kommunistlikkudele riikidele majandusliikkude vahendite rakendamisel tugevat ja mõjuvõimsat survet, kuid selle asemel on venelastele ja teistele kommunistlikkudele rahvastele jagatud heldel käel krediite, mis nüüd on paisunud juba 40 miljardi dollarile, milliste tohutute summade tagasisaamise võimalus hakkab tegema lääneamaailma pankuritele juba muret.

„Teie lähete oma ahnusest välja suurtele teenimisvõimalustele, kuid kommunistlikkudele riikidele antud dollarid, margid ja frangid on kuulid, mis hävitavad inimõigused Ida-Euroopas," mainis sarkastiliselt üks rumeenlane. Ja see oleks suureks kaotuseks kogu inimkonnale, kui vaba maailma rahvad eesotsas Ühendriikidega Belgradis samas vaimus oma poliitikat ajavad, tehes suuri järelandmisi kommunistlikkudele riikidele, hävitades sellega kõigi allaheidetud rahvaste lootusesädemed.

K. A.

Lugeja kirjutab

Kust on tulnud mõiste killamängud?

Meie igapäevaseks tarbesõnaks on viimasel ajal saanud mõiste „killamängud". Sellest on palju räägitud, tehakse kavasid „killamängude" korraldamiseks, kujundatakse „killamängude" sisu, kuid nii mõnigi on küsinud, et mis need „killamängud" õieti on kuna ei üheski eesti entsüklopeedias (ei iseseisvusaegses ega hilisemas), ei sõnaraamatuis (Muugi väikeses, „Õigekeelsuse Sõnaraamatus" ega selle uustrükis, ega ka mitte Saareste „Eesti keele mõistelises sõnaraamatus") pole sellist sõna olemas. On olemas küll sõna killavoor ja killas aga see on mõistes „nende või teiste killas", s.o. tähendusega hulgas, ka kambas.

Kas on kedagi kes on teadlik kust see sõna on tulnud, mis meile igapäevaseks mõisteks tehtud ja mille päritolu viiakse sajandite taha? Ehk on siis kergem ka mõistele sisu anda kui teatakse mis see on?

Sp

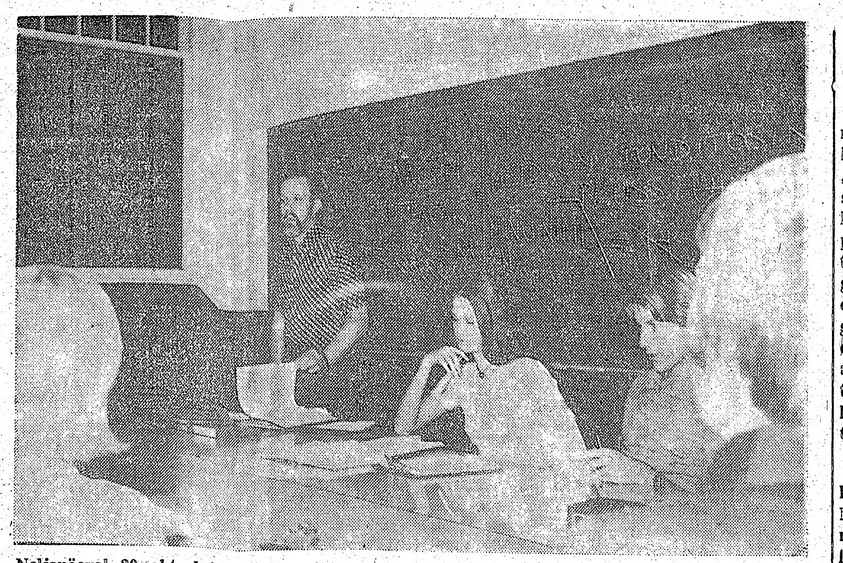

Neljapäeval, 20. oktoobril algas õppetöö Toronto ülikoolis eesti keele kursusel edasijõudnuile, mis toimub möödunud aasta eeskujul. Kui eelmisel aastal oli osavõtjaid 11, siis tänavu on registreeritud 17 (lubatud ülemmääraks on 18). Pildil esimene loeng Victoria College'i ruumes, seisab prof. Vello Salo.

Foto: Ao Loo

Kanada ühtsuse säilitamisel tuleb arvestada ka etniliste gruppidega

Ontario Etnilise Pressi Ühingu deklaratsioon

Tema Majesteedi kuninganna Elizabeth II külaskäigu puhul Kanadasse võttis Ontario Etnilise Pressi Ühingu juhatus oma 13. oktoobril 1977 toimunud koosolekul vastu järgmise deklaratsiooni:

„Juba kaua aega enne Kaksikkeelsuse ja Kaksikkultuuri Kuningliku Komisjoni rakendamist oli etnilise pressi üheks eesmärgiks Kanada ühtsuse viljelemine", märkis 1970. aastal riigisekretariaadi sideohvitser G. P. Allen oma rapordis Ottawasse.

Kanada etniline ajakirjandus on tegelikult mitme aastakümne kestel mitte ainult kaasa aidanud immigrantide sisseelamisele Kanadas

vaid on olnud tõsiselt huvitatud Kanada väljaarendamisest Kanada rahva ja territooriumi tervikluse vaimus.

Immigrantide arvu suurenemisega laienesid etniliste ajalehtede ja perioodiliste publikatsioonide tegevusväli ja kohustused ning etnilisele ajakirjandusele tekkisid uued nõudmised. Kanada ühtsus ja Kanada identsus, mida on sepistatud üle saja aasta, on olnud etnilise ajakirjanduse tegevuse uuteks eesmärkideks.

Etnilised ajalehed, väljaarvatud üksikud kommunismi pooldavad publikatsioonid, on alati pooldanud Kanadat. Nad on taotlenud Kanada ühtsuse säilitamist ning on lisanud värvi sellele mitmepalgelisusele, mis eksisteerib selle ühtsuse raamides.

Neid etnilise ajakirjanduse seisukohti väljendati selgelt ja detailselt Kanada Etnilise Pressi Föderatsiooni läkituses, mis esitati Kaksikkeelsuse ja Kaksikkultuuri Kuninglikule Komisjonile.

Lisaks sellele rõhutasid seda seisukohta 1969. aastal peaminister Pierre Elliott Trudeaule ka Kanada Etnilise Pressi Föderatsiooni ja Ontario Ühingu esindajad,

kes ühtlasi väitsid, et need etnilised grupid, kellede eest kõnelevad etnilised ajalehed, ei soovi olla „quantite negligeable" kui arutatakse üldrahvusliku tähtsusega probleeme.

Delegatsioon kriipsutas ka alla, et etno-kultuuriliste gruppide sotsiaalset struktuuri ja hariduslikku taset võib võrrelda Kanada rajanud gruppide tasemega ning selles ei ole mingit kahtlust, et etnilised grupid on küpsed ja valmis võtma koos teiste kanadalastega vastutust Kanada kultuurilise, majandusliku ja poliitilise elu edasiseks väljaarendamiseks.

Etnilisele ajakirjandusele on see juba ammu selge olnud, et Kanada on astunud sotsiaalsete muudatuste ajastusse

ning et tema konstitutsionaalset struktuuri ja ühtsust ei taheta tunnistada.

Etnilise ajakirjanduse esindajad on Ottawas pidevalt alla kriipsutanud, et riigi juhid ei ole alati arvestanud Kanada muutuva palgega ning et etno-kultuurilisi gruppe ei ole küsitud ja neid ei ole aktsepteeritud Kanada ühtsuse tugevndamiseks Kanada elus proportsionaalse osa mängimiseks.

Kui praegune kriis ohustab Kanada ühtsust tõsisemalt kui kunagi varem minevikus, siis ei ole see etnilisele pressile üllatuseks ning etniline ajakirjandus ei saa jääda ükskõikseks kui Kanadat ähvardab lõhestumine. Meie pooldame nii nagu meie pooldasime seda minevikus, et Quebeci küsimus lahendatakse õiglaselt demokraatliku protsessi abil ühtse Kanada raamistikus.

Paljude Kanada etniliste gruppide liikmed on saabunud Kanadasse riikidest, mis lagunesid seetõttu, et valitsevad enamused ei osutanud küllaldast huvi sisemiste pingete vastu või katsusid rahulolematute rahvusgruppide probleeme lahendada liiga hilja.

Meie usume, et Kanada prantslaste õigustatud nõudmiste lahendamine oli ja on praegu võimalik Kanada konföderatsiooni raamides, kuna meie oleme täielikult veendunud, et põhiseaduses tehtavad muudatused võimaldavad garantiide andmist Quebeci provintsis ärganud rahvuslikule liikumisele ning kindlustada prantsuse keelt kõnelevatele kodanikkudele õigused vaba kultuurilise, majandusliku ja sotsiaalse elu arendamiseks.

Meie ei usu, et kogu see probleem on ainult majandusliku iseloomuga ning et lahendus peitub ainult majanduslikus sektoris.

Kui seda arvatakse, siis võib sellest järeldada, et poliitikutel ja meedial, kes taotleb lahendust sellel alusel, puuduvad teadmised rahvuslikkudest liikumistest.

Rahvuslikud liikumised baseeruvad emotsioonidel, idealistlikel unistusil ja aspiratsioonidel, rahvusliku uhkuse haavumisel või vihavimmal, mille põhjuseks on olnud minevikus toimunud reaalsed ja ebareaalsed pahandused. Rahvuslased ei karda ähvardusi, mis vihjavad majanduslikkudele katastroofidele pärast iseseisvuse saavutamist.

Meie arvates peaksid kõik kanadalased koos töötama põhiseaduse ümber töötamiseks, prantsuse ja inglise keelt kõnelevate kanadalaste vahel valitseva õhkkonna muutmiseks ning vastastikuse respekti ja arusaamise ülesnäitamiseks Kanada prantslaste kaebuste ja soovide suhtes.

Kanada ühtsus on selleks liiga tõsine küsimus, et seda jätta ainult poliitikute lahendada.

Kirjanikud, kunstnikud, muusikud ja tavalised kodanikud peaksid koondama oma jõud ja tõestama, et igale kanadalasele on kindlustatud õiglus, vabadus ja võrdsed õigused ning võimalused vaatamata ta rahvuslikule päritolule, emakeelele ja kultuurilisele tagapõhjale.

Etniline ajakirjandus võib palju kaasa aidata Kanada ühtsuse sepistamiseks. Ta reageerib alati positiivselt kui kõne alla tuleb Kanada ühtsus ja terviklus. Etnilise pressi hoiak minevikus annab sellest kinnituse.

Etniline ajakirjandus teeb seda vaatamata faktile, et etnilistest gruppidest mindi jällegi mööda kui föderaalvalitsus nimetas Kanada ühtsuse säilitamiseks eriülesannetega Task Force'i.

Üks kolmandik Kanada elanikonnast ei ole esindatud selles organisatsioonis,

mis tegeleb sellise tähtsa probleemiga nagu seda on Kanada ühtsus ja terviklus.

Lugeja kirjutab

Juttu kunstist

Olen lugenud ajakirjanduses sageli kunstnike intervjuusid, milledes mainitakse et eesti ühiskonnas puudub praegu permanentne müügikoht eesti kunsti ja eesti maalikunstnike tööde müümiseks. Torontos tegutseb üle 60 kunstigalerii, kes kõik taotlevad kunstnike tööde vahendamist, kuid kui mõnda kunstnikku pole sellesse galeriisse aktsepteeritud, siis jäävad tema võimalused oma tööde tutvustamiseks väga väikeseks. Võiks öelda, et kujutav kunst põeb praegu läbi suunt kriisi ja ainult siis kui kunstnik on mõnevõrra erinev ja isikupärasem, on tal võimalusi kunstigaleriidesse pääsemiseks.

Ainult üksikutel eesti päritoluga kunstnikel on avanenud võimalusi esineda oma loominguga tuntumates galeriides. Nende hulka kuuluvad esinemisaastate järjekorras Joann Saarniit, Oswald Timmas, Andres Kingissepp, Ruth Tulving ja mõned teised. Galeriide kaudu avaneb kunstnikele küll klientuur, kuid see on ainult osaliselt tee tasandajaks kunstniku loomingu tutvustamisel. Arvustused ei mõjuta enamikel juhtudel ostjaid, kuna inimesed teevad oma hinnangu oma isiklike tunnete põhjal.

Kuna Eesti Kunstimuuseumi mõte jääb kõigi eelduste kohaselt kauemaks ajaks lauasahtlisse, siis on Toronto maalikunstnikel võimalik oma töid eesti ühiskonnale esmajoones esitada sellistes kohtades nagu Eesti Maja, Tartu College, ja Peetri kiriku seltskondlikud ruumid. Nende ruumide üürihinnad on soodsad kuigi valgustus jätab alati soovida.

S.

Kommentaarid

N. Liidu ja teiste kommunistlike riikide juhid kinnitavad pidevalt kui õnnelikult elavad inimesed „punases Paradiisis", kuid nad ei suuda seletada, miks kommunistlikkude rezhiimide elanikud nii palju alkoholi tarvitavad. On see tingitud alkohoolsete jookide kergest kättesaadavusest? Või nende odavusest? Või on siin koguni tegemist psühholoogiliste probleemidega, kuna elu nõukogude korra all on nii sünge, kurb ja väljavaateta, et inimestel ei jää muud üle kui meeleheitest lihtsalt klaasi tõsta?

Üks lääneriikide sotsioloog, kellel oli hiljuti võimalus külastada N. Liitu ja Ida-Euroopa raudeesriidetaguseid riike, kinnitas, et läänemaailmas ei tarvitata kusagil nii palju alkohoolseid jooke kui kommunistlikkudes riikides, eriti N. Liidus, Tshehhoslovakkias, Poolas ja Ungaris. Tshehhoslovakkias ja Ungaris on viimasel ajal alkohoolsed joogid keelustatud ettevõtete sööklates ja kohvikutes ning mõlemad riigid on andnud välja uusi seadusi alkoholismi pidurdamiseks. Poolas pidas partei peasekretär Edwad Gierek hiljuti kõne, milles ta hoiatas elanikkonda liigse alkoholi tarvitamise eest mainides, et joovastavate jookide tarvitamisega kaasuvad sellised väärnähted nagu korruptsioon, riigi varanduste raiskamine ja vargused.

Kommunistlikud riigid on alati olnud väga kriitilised läänemaailma suhtes ning on esile tõstnud seal esineva uimastusrohtude lalaldase tarvitamise, kuid nad pole kunagi julgenud avalikult analüüsida oma alkoholismi probleeme ja selle põhjusi. Uimastusrohtude tarvitamine aetakse kapitalistliku süsteemi süüks, kuid nende süüdistuste puhul tekib paratamatult küsimus — kelle süüks tuleb ajada alkoholiga liialdamine raudeesriidetagustes riikides? Meie ei lase vist palju märgist mööda kui väidame, et joomise ja joodikute probleemid N. Liidus ja teistes kommunistlikkudes riikides on tingitud sealsetest viletsatest korteritoludest, lootusetust tulevikust ja hallist igapäevasest elust, kus ei sära ühtegi rõõmukiirt. Ja meie võime juba ettekujutada, kui suureks kujuneks kommunistlikus maailmas teiste uimastusainete ja -rohtude tarvitamine kui need oleksid sama vabalt saadaval kui läänemaailmas.

*

Liitunud Rahvaste Organisatsioonis räägitakse praegu palju sellest, milliseid suveabinõusid tarvitusele võtta Lõuna-Aafrika vabariigi vastu, et sealt välja juurida vahetegemist valgete ja mustade vahel ning luua aluseid võimu ülleandmiseks valgetelt mustadele. Räägitakse väga kaugeleulatuvatest abinõudest ja isegi majanduslike sanktsioonide tarvitamisest, mis peab sealsete buuride valitsuse lõpuks põlvili suruma. Sanktsioonidega on päri ka Ameerika Ühendriikide peadelegaat Liitunud Rahvaste Organisatsioonis ning tõenäolistlt nõustub nendega ka president Carter.

Need nõudmised ja sanktsioonide ähvardused Lõuna-Aafrika vastu tõstavad eriti reljeefselt esile maailmaorganisatsiooni ebaõigluse ja ükskõiksuse N. Liidu ülemvõimu alla ja satelliitriikide staatuse raamidesse painutatud rahvaste suhtes. Miks Liitunud Rahvaste Organisatsioonis leitakse, et Lõuna-Aafrikas tehakse sealsele pärisrahvale ülekohut, kuid ülekohtule ei näidata sõrmega Eestis ja teistes N. Liidu ülemvõimu alla painutatud riikides? Miks inimõiguste küsimusele tähelepanu juhtimine N. Liidus on teise riigi sisemistesse asjadesse sekkumine kuid teiste riikide ettekirjutisi Lõuna-Aafrika valitsusele võetakse kui pärisrahva õiguste jaluleseadmise aktsiooni?

Selline topeltstandard on juba hävitanud Liitunud Rahvaste Organisatsiooni prestiizhi ja kahtlemata on paljud praegused maailmaprobleemid, segadused ja terroristide aktsioonid tingitud lääneriikide ja maailmaorganisatsiooni kahepaiksest ja moraalitust mängust.

AMI

VALVEARST NÄDALALÕPUL

5. ja 6. nov. on valvearstiks dr. A. Mae, tel. 493-7231.

Venelased nõuavad Eesti PEN-klubi likvideerimist

LONDON — Inglismaal, Londonis ilmuv ajaleht „Daily Telegraph" avaldas Rahvusvahelise PEN-klubi peasekretäri peruulasest president Vargas Llossa teadaande, et käesoleval sügisel oli Nõukogude Liidu kirjanike ühing kutsutud uuesti Londonisse pooleli jäänud läbirääkimiste jätkamiseks kus küsimuseks oli nõukogude kirjanike PEN-i liikmeks vastuvõtmine. Seni on N. Liidu vastuvõtmine jäänud seisma venelaste nõude taha, et Eesti ja Läti PEN-klubid tuleb sel juhul likvideerida.

Seni on olnud nende klubide tugevamaks kaitsjaks Internatsionaalse PEN-i eksekutiivkomitee liige ja Pagulas-PEN'i president Josef Josten, kuid nüüd on selgunud et Josef Josten on eemaldatud PEN eksekutiivkomiteest. Samuti on Lääne-Saksa PEN-klubi nihkunud vasakpoolsete elementide kätte, mis on vähendanud Balti PEN-klubide kaitsjate arvu selles organisatsioonis. Seni on eesti delegaatidel, kelle hulka on kuulunud Asta Willmann, Aleksis Rannit, Ants Oras, Edgar Saks, Salme Ekbaum, Erik Thomson j.t. õnnestunud kõik venelaste rünnakud tagasi tõrjuda eesti PEN-klubi likvideerimiseks.

Tubii eestlanna Vancouveris

VANCOUVER — Möödunud laupäeval Vancouveris toimunud pidulikul tseremoonial andsid ametivande 115 vannutatud raamatupidajat-revidenti, nende hulgas ka eestlanna Irene Olljum. Kohalikud eestlased imestasid Irene Olljumi saavutust, kuna ta alustas oma õpingutega ülikooli õhtukursustel alles siis kui ta oma lapsed olid sirgunud keskkoolieelisteks. Õpingute kõrval töötas ta raamatupidajana ning ta leidis isegi aega ja energiat seltskondlikuks tööks, kuuludes Eesti Organisatsioonide Liit Läänerannikul juhatusesse. Eesti-rootsi perekonnast pärit Irene Olljum on kõigele sellele lisaks juhtinud paljude aastate jooksul ka kohaliku rootsi kultuuriühingu tööd.

Aleksis Ranniti essee ukraina puulõikemeistrist

Yale'i ülikoolis, The Arts of the Book Room'is toimus oktoobris kunstinäitus „The Graphic Art of Hnizdovsky", kus oli esitatud valik ukraina puulõikemeistri töödest.

Näituse puhul anti välja 48-leheküljeline kataloog 33 reproduktsiooniga, mida vaid imetleda saab. Kataloogile on kirjutanud 7-leheküljelise essee eesti luuletaja ja kunstiteadlane Aleksis Rannit pealkirjaga „Jacques Hnizdovsky — A Ukrainian Graphic Artist". Autor annab läbilõike ukraina graafilisest kunstist ja märgib ühe poliitilise konflikti eksistentsi asjaolus, et venelased on oma entsülopeedias hakanud ukraina kunstnikke venelasteks nimetama. Seda näib viimasel ajal läänemaailm arvesse võtvat, kuna kahte moodsat ukraina kunstnikku A. Archipenkot ja K. Malevichi tuntakse siin venelastena. Venelaseks on ammugi tehtud juba ukraina kirjanik Nikolai Gogol.

J. Hnizdovsky on sündinud 1915 Lääne-Ukrainas. Lõpetas Lvivis klassikalise gümnaasiumi, õppis Warssavis ja Zagrebis kunsti ning elab 1949. aastast alates Ühendriikides. Rannit iseloomustab Hnizdovsky puulõike stiili ortodokslikuks ja erinevaks puugraviüürist. Ta tõstab esile kunstniku groteskset lähenemisviisi oma objektile, või siis äärmist lihtsust nagu oma eksootilistes lilledes.

A. Rannit analüüsib eruditsioonikalt ta loomingut kaasaegse maailmavaimsuse taustal ja kunstiteadlasena tõmbab oma essees võrdlusjooni teiste nähtustega kujutavkunstis.

Lavastaja Marika Ruumet videolindistas San Franciscos eesti noorte ettekandeid. Foto: A. Bender

Alustati TV-filmi valmistamisega eesti noorte tegevusest

SAN FRANCISCO (VE) — Eesti noortest TV filmi tegemise mõte on Põhja-Kalifornias õhus rippunud juba kaua aega. On pöördutud mitme TV jaama poole San Franciscos ja saadud viisakas vastus eitaval kujul. Etnilistest gruppidest eestlased ei kuuluvat allasurutute hulka, samuti mitte abivajajate klassi. See, et meie noored on oma panusega üldises mõttes kultuurielu rikastanud peeti ebahuvitavaks TV vaatajatele.

Hiljuti saabus aga Kaliforniasse eestlannast TV lavastaja, kes töötab Educational TV Center'ile Menlo Parkis. Marika Ruumet, kuulnud probleemi, ütles, et idee on huvitav ja tema viib selle läbi oma TV alal töötavate sõprade abiga. Küll hiljem leidub TV jaamu, kes filmi vastu huvi tunnevad.

Redwood City Am. Leegioni avaras saalis 1. oktoobril toimunud San Francisco Segakoori sügispeole oli kutsutud esinema Portlandi noorte lauluansambel „Kaja" ja San Francisco rahvatantsijad „Kullaketrajad". Kaks noorte gruppi kahest keskusest — see oli parim aeg filmiväntamisega algamiseks.

Pärast eeskava lõppu, kui peolised tõid einelauast omale toitu ja baarist karastavaid jooke kattus saali põrand kaablitega, veeti sisse TV valgused ja kahekümne minuti jooksul oli ruum muudetud TV stuudioks.

Helesinises kleidis blond TV lavastaja Marika Ruumet oli nüüdsest peale peoliste huviobjektiks.

Mitte vähem tähelepanu äratas 19-aastane kaameramees — TV direktor Matthew Adams. Tõusev täht omal alal Kalifornias.

Kõrvalruumis TV insener Vic Grenier jäi rahvale nägematuks, kuid veerand miljoni dollari väärtuses tasuta laenatud aparaatide omanikuna väärib ta kahtlemata mainimist. Tegemist on tuntud videolindi eksperdiga selle tehnika algpäevadest. Praegu iseseisva kompanii juhataja San Francisco piirkonnas TV filmide tegemise alal. TV meeskonda kuulus veel tehnikuna Dan Sorbi.

Eesti noortest TV filmi teokssaamisel langeb märkimisväärne osa kà Evald Stein'ile, kelle vahendusel saadi videolindid võtete tegemiseks paljude tundide jaoks. Marika Ruumet videolindistas saalitäie (umbes 250 inimest) pealtvaataja ees Portlandi ja San Francisco noorte kordusettekandeid TV-le 25 minutit. Hiljem ta intervjueeris Portlandi noori 45 minutit videolindile peosaali ühes kõrvalruumis.

Lähemal ajal kavatseb Marika tulla TV kaameraga San Francisco Eesti Kooli ja jätkata intervjuusid.

Võimatu ei ole ka mõne päris noore intervjueerimine tema kodus — otseselt lapse enda mänguasjade. See andvat kõige parema tulemuse vastuste tõenärasusele mõeldes.

TV lavastaja Marika Ruumet on lõpetanud New Yorgi Eesti Täienduskooli. Tegelenud lühikest aega ka eesti gaidlusega. Katkestanud ülikooli tee, töötas ta aastaid CBC TV-le olles lõpuks abilavastajaks. Tung edasi viis teda taas koolipinki.

1974. aastal lõpetas Marika New Yorgis Fordham University (summa cum laude) inglise keele ja kasvatusteaduse alal.

Pärast seda oli ta NBC TV teenistuses kuni Educational TV Center pakkus lavastaja ning programmide koordineerija koha Põhja-Kalifornias. Tema praeguste ülesannete hulka kuulub veel kooliõpetajate õpetamine TV kasutamisel õppetöös.

Vabast ajast sõprade poolt laenatud varustuse ja tehnilise kaastöö juures tuleb arvestada paljude asjaoludega. Samuti oleks vaja häid diapositiive ja 16 mm värvifilmi lõikeid teistest eesti keskustest videolindistamiseks, et filmi muuta kompaktseks. Katmist vajavad meie tütarlaste võimlemine, skautlus-gaidlus, Metsaülikooli tegevus jne. Selle kõige kogumine ja ümbertöötamine TV kvaliteedi nõuetele vastavaks võtab aega.

Esialgne eesmärk TV filmi esietendusteks on Eesti Vabariigi 60-nes aastapäev 1978. a. veebruari kuul.

Nobeli laureaat mõisteti võlavanglasse

CHICAGO — 1976. aasta Nobeli kirjanduse laureaat Saul Bellow, kes sai auhinnaks üle 140.000 dollari, mõisteti kümneks päevaks vanglasse, kuna ta polnud õigeaegselt tasunud oma kolmandale lahutatud naisele $11.500 alimendisummat. Selle otsuse tegi naiskohtunik, kes andis kuulsale kirjanikule viis päeva aega palve esitamiseks kautsjonisumma määramiseks. 61-aastane Bellow ei tulnud ise üldse kohtusse. Ta keeldub maksmast kuna seni on ikka veel lahendamata varanduslikud küsimused 1968. a. lahutatud naisest.

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Montreali sümposioni toimkond tänab

Sümposion eesti ühiskonna päevaprobleemidest 22.—23. oktoobrestus üle ootuste hästi ja Sümposioni korraldav toimkond avaldab siinkohal tänu kõigile, kes kaasa aitasid selle heaks korraminekuks, kas nõu, jõu, või rahalise panusega.

Toimkonna eriline tänu kuulub lektoreile, kelle sisutihedad ettekanded panid osavõtjad tõsisemalt mõtlema eestlusele paguluses ja sisendasid meisse kindlat usku selle säilimise võimalusse veel kauges tulevikus.

Palju rõõmu oli korraldaval toimkonnal külla sõitnud Toronto noortest. Aitäh, et tulite! Meie siiras ja südamlik tänu kuulub ka koguduse naisringi daamidele ja rahvatantsu rühma liikmetele, kes kaasa aitasid külaliste toitlustamisel. Tänu ütleme siinkohal veel Montreali Jaani kogudusele ja Montreali Eesti Seltsile, kelle patronaazhi all Sümpoosion toimus.

Me täname!

Korraldav toimkond:

HILLE VIIRES-SUTT
HELLE VAUS
MEEME SULTSON
JAAN RAUDSEPP
HEINO LAANEOTS

Shakespeare'i kaasaegset lavaloomingut Toronto laval

Toronto kutseline teater Toronto Arts Production avas 15. okt. pidulikult oma käesoleva hooaja. Esimeseks lavastuseks oli valitud Shakespeare'i kaasaegse Thomas Dekkeri näidend „The Shomakers's Holiday" (Kingsepapade puhkus). Näidend esitati esmakordselt kuninganna Elizabeth I õukonnas vanaaastaõhtul 1600 The Lord Admiral's Players'ite poolt. Näidendi sisuks on kingsepp Simoni huumoririkas elu, kes saab Londoni linnapeaks ja kingsepakunstiga seotud muud vahejuhtumid.

Lavastus haarab kõigepealt oma dekoratsioonide ja kostüümidega andes 16. sajandi inglise kuningliku ja käsitöölise riietuse nende kahes äärmuses. Nende kandmine jättis mõneti moeparaadi ilmet ja võibolla nõrgendas teose sisulise külje esile tulekut, kuid tagas kahtlematult ajaloolise tõepärasuse. Lavastus oli rajatud esimesele teatriõhtule. Nii istus nüüdki kuninganna Elizabeth I oma saatjaskonnaga läbi 3-tunnilise näidendi lava kõrvalossa ehitatud troonimotiivilisel kõrgendikul, nagu ta istus ligi 400 aastat tagasi ja jälgis näidendit. Tänapäeva teatrikülastaja saab siis vaadata näidendit ja viisi kuidas selleaegne teatripublik, just kuninglik, elas kaasa teatrielamusele. Nii on nüüdne lavastus ühe elemendi võrra rikkam.

Leon Majori lavastus on suurepärane, lavapildis Murray Laufer on kujundanud inglise stiilis saali koos rippuvate lippudega. Tony van Bridge'il on kogemusi varajasemate inglise aineliste näidenditega ja ta andis seekordki toreda kingsepameistri kuju, kes oma sellidega tänaval ringi käis ja inglise kodanikele jalatseid valmistas. Ligi 40-liikmelises lavastuses mängivad kingsepad, nende naised, tuttavad, aadlikud ja sõdurid, linnapea ja ta tütar, kuna intriigiks on ühe Prantsuse vastu käivast sõjast kõrvale hoiduva aadliku armulugu linnapea tütrega.

Näib siiski, et nali, mis 400 aastat tagasi vaatajaid haaras, on tänapäevaks mõneti lahjunud või kaotas see värsivormilises kõnes oma löögijõudu. Näidendi II vaatuses võttis tegevus siiski elavama käigu ja jättis sellega ajalootunnile üsnagi meeldivalt lähedase lõpu.

Toronto Arts Production'il on oma lavastustega väärtuslik koht Toronto teatrielus näidates siinset lavaloomingut selle paremast küljest.

Kinkige sünnipäevaks „VABA EESTLANE"

TORONTO LINN

Muudatusi jäätmete äraveos

Jäätmete kogumist ei toimu Remembrance Day'l, reedel, 11. novembril, 1977.

Regulaarne jäätmete äravedu algab järgmisel nädalal.

Normaalne kolmapäevane suuremate esemete ja ajalehtede äraviimine toimub kolmapäevadel 9. novembril ja 16. novembril.

R. M. BREMNER
Commissioner of Public Works
Toronto linn

Tammsaare majamuuseum

A. H. Tammsaare 100-aastase juubeli eelõhtul toimub Tallinnas palavlikuliselt Tammsaare viimase elupaiga, Koidula 12-a asuva maja ümberehitamine Tammsaare majamuuseumiks. Väärib tähelepanu, et alles nüüd eesti suurim eepik saab paiga, kuhu on koondatud tema eluga ja loominguga seoses olevad esemed.

Maja renoveerimise puhul on, nagu „Sirbist ja Vasarast" lugeda, mitmesuguseid takistusi. Teadusliku restaureerimise kavad on põrkunud kokku „ajakohastamise" püüetega. Maja ei saa omaaegset originaalvärvi. Elektrikütte sisseseadmine on viibinud, raske on töötada kütmata majas.

Majamuuseumi jaoks on ohtralt kokkutulnud esemeid Tammsaare sugulastelt ja vähestelt elavatelt tuttavatelt. On saadud kätte ka „Tõde ja õiguse" viie osa esitrükk, mis on muutunud bibliofiilseks harulduseks.

Väljapanekuga tahetakse tuua esile see, mis teeb Tammsaarest „sõna paremas mõttes internatsionaalselt hinnatava kirjaniku".

EPL

Naima Rauami edu näitusel

Nantucketis, Mass. James Hunt Barkeri galeriis toimus hiljuti meie nooremapõlve kunstniku Naima Rauami kunstinäitus, mis saavutas silmapaistva edu. Kunstnik müüs suurema osa väljapandud töödest era kunstikogudesse.

Naima Rauam on maalikunstnikuna stiililt realist. Tema aineteks seekordsel näitusel oli peamiselt Maine maastik ja meri. Kunstnik sündis Saksamaal. Kasvas üles aga Washingtonis. Kunstialaseid õpinguid alustas ta Corcoran muuseumi kunstikoolis. Hiljem õppis ta viis aastat New York Art Student Leaguse kunstikoolis. Ta on abielus ameeriklasest graafiku Hal Poliniga. Talvel elavad nad Maines, suvel Nantucketi saarel, Mass., kus ta igal aastal on esinenud näitusega.

Naima Rauam esines ka ESTO '76 oma loominguga. Tema loomingust sai õlimaal „Boxcar", kaks auhinda National Arts Club in New York City 78. aastanäitusel. Temale anti nimelt zhürii poolt, mis koosnes kolmest kunstnikust, Grumbacheli auhind ja „Popular Award" näituse külastajate otsusel.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$30.—	$32.—
Poolaastas	$16.—	$17.—
Veerandaastas	$ 9.—	$ 9.50

KIRIPOSTIGA

	Kanadas:	USA-s:
Aastas	$48.—	$53.—
Poolaastas	$25.50	$27.50
Veerandaastas	$13.50	$15.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $62.—, poolaastas $31.50, veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ ..... " ..... 197.... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

KALLIST ELUKAASLAST

KAAREL PUUSAAR't

sündinud 1. märtsil 1904 Toris
surnud 29. oktoobril 1977 Torontos

Jumalagajätt Murray E. Newbigging Funeral Home'is,
733 Mount Pleasant Rd.
reedel, 4. nov. kell 7 õhtul.

mälestab
abikaasa LINDA

KAUNIL SÜGISE HOMMIKUL LAHKUS MEIE ARMAS KASUISA

KAAREL

AINO, ILMAR ja HENN perekondadega

KALLIST ISA JA VANAISA

KAAREL PUUSAAR't

mälestab kurbuses

tütar MALL perekonnaga
Suure-Jaanis, Eestis

ARMAST SÕPRA

KAAREL PUUSAAR't

mälestavad kurbuses

MARIE KATTAI
KARIN KATTAI
ERIKA KATTAI
ELISE USTAL

OOTAMATULT LAHKUS MEIE ARMAS UNUSTAMATU

VILLEM LAPIMAA

sündinud 30. oktoobril 1924 Valgas
surnud 25. okt. 1977 Tallinnas

Mälestavad sügavas leinas

ISA Vancouveris, Briti Kolumbias
abikaasa ÕIE
tütar TIIU perekonnaga
poeg VILLEM abikaasaga
OMAKSED Eestis ja tädipoeg AUGUST Vancouveris

OOTAMATULT LAHKUS MEIE KESKELT IGAVIKKU

ALMA ELEANOR POOLA

sündinud Tallinnas 1907
surnud Huntsvilles, Ont. 21. oktoobril 1977

leinavad trööstimata kurbuses

Olid minu kaitseingel!

Leinateenistus 4. novembril
kell 10 homm. Peetri kirikus

ema PAULINE POOLA
sugulased SILVIA ABEL-ALEXANDER
perekonnaga Floridas
RICHARD PETERS

UNUSTAMATA KALLIST ABIKAASAST, ISA JA VENDA

ALFONS BERG'i

sündinud 15. augustil 1920 Tallinnas
surnud 30. oktoobril 1977 Torontos

mälestavad leinas

ABIKAASA pojaga
VEND abikaasaga

KAUAAEGSET PEREKONNASÕPRA

ALMA E. POOLA't

sündinud 19. detsembril 1907
surnud 21. oktoobril 1977 Huntsville's, Ontarios

leinavad

NIPPAK'ud

„TAGAMETSA" HEAD PEREMEEST

KAAREL PUUSAAR't

mälestavad leinas

ANDRUS ja MARIA
VALLI VOITK

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 ● 489-8092

---

†

KAAREL PUUSAAR

Mälestab vaikses leinas

SALME LEPP

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 426 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED Established 1874

Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine.
Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

Vandaalid Stokholmis Eesti Majas

STOKHOLM (EPL) — Ööl vastu teisipäeva, 18. oktoobrit, teostati Eesti Maja trepikojas Walling. 34 metsik lõhkumine ja purustamine. Sisse olid löödud maja ukse klaasid, samuti Wallingatänil noorte ruumide aknad, ja tänavapoolse kontori suur aken.

Trepikojas olid purustatud viiriinid üürnike nimedega, nendes leiduv riie oli puruks rebitud, tähed laiali pillatud, sama oli toimunud siltidega ka ülemistel korrustel kuni viienda korruseni.

Lõhkumiseks oli kasutatud veini- ja õllepudeleid, osa neist avamata korkidega. Eesti Majas rootslasest üürnikud olid öösel kella 2 ja 3 vahel klaasi klirinat kuuldes aknast välja vaadanud ja märganud tänaval punase jakiga lokispealist noormeest, kes ei ole tundunud purjus olevat. Ta oli katsunud avada ka välisust nr. 32. aga see polnud tal õnnestunud.

Toronto Kolmainu koguduse juubel

Eeloleval pühapäeval tähistab Toronto Kolmainu kogudus oma 25-ndat aastapäeva tänujumalateenistusega. Koguduse esimene jumalateenistus peeti 9. nov. 1952. a. õpetaja Terase poolt. Jumalateenistusest võttis osa 70 inimest. Sellest ajast peale on kogudus kasvanud aastast aastasse, möödunud aasta 25 liikme võrra. Nüüd vaatab kogudus tagasi oma möödunud teekonnale ja lootusrikkalt tulevikule.

Jumalateenistusel jutlustab koguduse asutaja õpetaja Johan Teras Chicagost, kes kogudust teenis 10 aastat, kelle lahkumise järele valiti koguduse õpetajaks O. Gnadenteich, kes kogudust on teeninud 15 aastat. Jumalateenistusel teenivad külalistena veel Peetri koguduse õpetaja praost O. Puhm, Vana Andrese koguduse õpetaja Andres Taul ja endine Trinity õpetaja, kauaaegne Kolmainu koguduse sõber rev. Albert Pollex. Soololauludega esineb Estra Väli-Toompuu. Jumalateenistuse järele on koosviibimine kiriku saalis.

MEIE UNUSTAMATUT
ARMAST SÕPRA

KAAREL PUUSAAR't

mälestavad sügavas leinas

HILDA ja RUDOLF
SAMOSON perekonnaga

VABA EESTLANE vahendab tellimisi

Eesti Kokaraamat

273 lk. — eesti ja inglise keeles
Koostaja Viivi Pilrisild, väljaandja Los Angelese Eesti Naisklubi
Hind alates 1. juunist $6.50. Tellimised saata sit.
Raamatud postitatakse Los Angeles'is, Kalifornias

The Estonian Cookbook

Asutakse leeri- ja pühapäevakooli õpikute muretsemisele

Montrealis Jaani kirikus toimus kolmapäeval, 26. oktoobril EELK praostkonna nõukogu koosolek, millest osa võtsid kõik nõukogu liikmed — praost O. Puhm, abipraost T. Nõmmik, õpetaja A. Taul, E. Heinsoo ja P. Altosaar. Koosoleku päevakorras oli terve rida olulisi küsimusi, millede lahendamisele asutakse.

Koosolekul pidas avapalvuse õpetaja A. Taul. Praostkonna nõukogu laekuriks valiti E. Heinsoo, sekretäriks õp. A. Taul ja abisekretäriks P. Altosaar. E. Heinsoo poolt ette kantud majanduslik aruanne kinnitati.

Praost O. Puhm andis ülevaate oma tööst ja mitmetest praosti tegevusega seotud probleemidest.

Koosolek otsustas kutseliste vaimulike abistamiseks korraldada laiede (õpetajate abiliste) seminari.

10-päevane seminar toimub eelolleva aasta juulis 10 päeva ning 1979. aastal jällegi kümme päeva ning seminari lõpetajad saavad õiguse talaari kandmiseks, kantslist jutlustamiseks ning piiratud ulatuses usuliste toimingute teostamiseks. Seminaris on lektoriteks prof. A. Võõbus, mag. R. Kiviranna, piiskop K. Raudsepp ja praost O. Puhm.

Nõukogu eelarvesse võeti 500 dollarit vaimuliku kirjanduse muretsemiseks.

Eriti suurt puudust tuntakse koordineeritud leeri- ja pühapäevakooli õpikute järele.

Samuti on tekkinud vajadus uue lauluraamatu järele. Vastavad komisjonid New Yorgis ja Stokholmis on juba kümne aasta jooksul selle küsimusega tegelenud kuid see töö vajaks kiirustamist.

Koosolekul konstateeriti, et koguduste vahel on valitsenud tihe koostöö.

Asuti seisukohale, et kui kogudus liige kogudust vahetab, siis peab ta tasuma endisele kogudusele vähemalt kahe aasta liikmemaksud.

Järgmine sinodi koosolek otsustati korraldada 1978. a. 8. aprillil Sudburys ning enne seda toimub samas praostkonna nõukogu koosolek.

Eesti kultuuriprogramm Scarboros

Hamiltoni Helletajad, Kungla tantsijad ja Kalev-Estienne võimlejad esinesid kanadalastele

Möödunud pühapäeval toimus Toronto eeslinnas Scarboros sealses Civic Centre'is kohaliku ujuja Cindy Nicholase austamine, millele järgnes tuntud Toronto Peter Appleyardi nimelise meeleoluorkestri kontsert ja sellele nn. „Estonian Showcase", kus olid kaastegevad mitmesugused eesti esinejad Hamiltonist ja Torontost. Ürituse käendajaks oli Eesti Kunstide Keskus, kuna kogu ürituse oli koordineerinud Helen Peterson, kes selleks oli pikemat aega ettevalmistanud.

Scarboro Civic Centre on moodne ehitus, kus sageli toimuvad pühapäeviti meelelahutuslikud kontserdid, mis rohkesti inimesi kokku toovad. Seekord oli tõmbenumbriks Scarborost pärit tütarlapse Cindy Nicholase austamine, kes esimesena ujus Inglise kanali kahes suunas. Enne järgnevat kontserti tutvustati EKK-d ja selle eesmärke.

C. Nicholase auks oli väiksem vastuvõtt Scarboro linnapea P. Cosgrave juures, kus keskvalitsust esindas senaator M. O'Connell, provintsivalitsust Margareth Birch, kohal oli ka haridusminister T. Wells ja EKK president Stella Kerson.

Eeskavalises osas esines kolmel korral tütarlastekoor Hamiltoni Helletajad Olaf Kopvillemi juhatusel, nende esinemiste vahel Kungla rahvatantsurühm Toomas Metsala juhatusel, Kalev-Estienne võimlejate väiksemate noorterühm ja vanemaid, kuna Susan Locke demonstreeris oma head taset soolovõimlejana.

Paaril korral esines eesti leelotajate grupp Ilo Katrin Maimetsa juhatusel, kuna teisteks osalisteks olid Karin Maimets, Leena Norheim ja Sylvia Siitam. Elavalt läbipõimitud kava võeti tänuga vastu arvuka publiku poolt, kuigi oli veidi pikk. A. Raudsepp toimis teadustajana ja andis kava juurde ka seletusi, eriti leelotajate palade juures ja kutsus ühinema paari väljendiga ka kuulajaid.

Enne lõpupalasid tänas Scarboro linnapea esinejaid öeldes, et Scarboros on 5000 eestlast ja et kava koostaja Helen Peterson on endine Scarboro raamatukogu juhataja.

Kavalise osa kõrval anti samaaegselt eesti kunsti ja käsitööde näitus, kus kunstiteoste osas on väljapandud 4 E. Kõksi, 4 O. Timmase ja 3 äsja Kanada Kunstiakadeemia liikmeks valitud R. Tulvingu tööd.

Kujutavkunsti juures on veel balti kujurite skulptuurite kavandite ja fotode näitus, milline võistlus toimub AABS'i päevadel. Sellel alal, mida juhatab EKK juhatuse juurde kopteeritud Mall Puhm, olid Argentiinas elava eesti kunstniku Rudolf Saaringu ja Toronto noore eesti kujuri Astrid Lisa Taimi skulptuuride fotod.

Neli väljapanekute vitriini oli käsitöödest. Kahes Naima Aeru põletatud puuesemed, mitmesugused karbid, kapad, tarbeesemed ja ehted ning nende vahel eesti tekstiilesemeid. Kolmandas Eha Toomberg-Tarmeti hõbeehted ja neljandas arhitekt Ants Elkeni keraamilised tööd, mis on uudiseks, kuna see on esimene väljapanek ta töödest, mis 13. nov. korraldataval eesti rahvarõivaste näitusel uuesti laiemalt esitatakse.

Naima Aer demonstreerib kahel korral näituse kestel oma puu dekoreerimise kunsti. Samuti olevat väljavaateid, et tema töötamisest puuga valmistatakse videofilm.

Eestlaste näitusel esinevate kunstnike tutvustamiseks ja esinejate tegevuse selgitamiseks on EKK koostanud küllaltki sisuka voldiku.

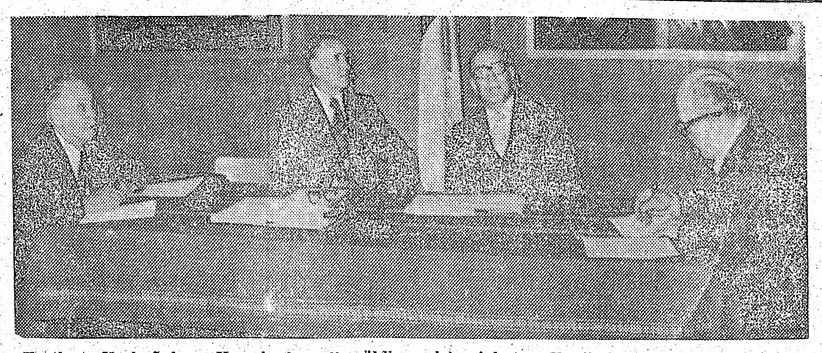

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas korralise üldkoosoleku juhatus. Vasakult: L. Kahro, H. Lupp, P. Möldre ja A. Kala. Foto: J. Kreilis

„Oleme jõudnud . . ."

(Algus lhk. 1)

Kõneleja kriipsutas eriti alla üksmeele vajadust meie praeguses võitluses, mainides, et seda üksmeelt on vaja nii Eestis kui ka paguluses.

Ta väitis, et meie pole sandid, kes kerjavad oma rahvale vabadust vaid meil on õigus nõuda seda vabadust ja enesemääramise õigust.

Järgnes aupeakonsul I. Heinsoo kõne, mis andis ülevaate Eestlaste Kesknõukogu Kanadas ajaloost ja analüüsis selle tegevust ja saavutusi. (Kõne avaldame järgmises „Vaba Eestlases" pikemalt).

Kirjalik tegevusaruanne oli juubeliaastal võrdlemisi rikkalik ning seda täiendas omalt poolt esimees U. Petersoo, kes eriti peatus Belgradis toimuva Euroopa julgeolekukonverentsi juures. Kõneleja mainis, et Kanada delegatsiooni ettekandes konverentsile oli pühendatud eriti suur osa inimõigustele ning balti rahvusgrupid andsid selleks palju materjali.

Esimees kinnitas, et meie oleme nüüd jõudnud oma vabadusvõitlusega ofensiivi faasi ning meie huvisid kaitsevad juba teised riigid.

Kohapealseid aktsioone valgustasid P. Möldre Montrealist, V. Pent Ottawast, A. Jurs Hamiltonist ja S. Kallas Sudburyst. P. Möldre mainis, et Montrealis on asutatud ikestatud rahvaste ühine organisatsioon, mille esimeheks ta on praegu. Ta ütles, et järgmisel aasta tahetakse organiseerida suuremas ulatuses küüditatute mälestusaktus ning ka poolakad on lubanud oma kaasabi selleks puhuks kirjanik Aleksander Solzhenitsõni kohale toomiseks.

H. Lupp mainis aruandele täienduseks, et EKN-ul on valmimas juubelibroshüür, mis hilines trükitehnilistel põhjustel. I. Pleer andis omalt poolt mõningaid täiendavaid seletusi Belgradi konverentsi kohta, kinnitades, et Balti organisatsioonid Ühendriikides on teinud kõik võimaliku meie huvide kaitsmiseks. Ta ütles, et meie seisukohalt pole kõige tähtsam inimõiguste kindlustamine vaid meile enesemääramise õiguse saamine. Selle küsimuse oli lubanud Belgradis üles võtta Ühendriikide senaator R. Dole.

Balti riikide esindajaid viibib ka praegu Belgradis ning sinna sõidab ka BATUN'i ja Eesti Rahvuskomitee Ühendriikide esindajana Juta Virkmaa.

EKN-u liikmed R. Moks ja U. Jürima kurtsid, et EKN on saatnud Ontario konservatiivide parteile kirja, milles on laimatud ühte gruppi eestlasi, kes olid liitunud parteiga. U. Petersoo mainis, et partelt tuli EKN-ule vastav järelpärimine kuna see eestlaste grupp töötas koos ühe äsja Rumeeniast tulnud isikuga, kelle tegevus ja aktsioonid tundusid väga kahtlastena. Koosolek lõpetas selles küsimuses sõnavõtud häälte vahekorraga 24:3.

V. Raiendi ettepanekul avaldas koosolek tunnustust nendele isikutele, kelledele annetati nende teenete eest kuninganna Elizabethi hõbemedalid. Rahalise aruande kandis ette Vabadusfondi esimees J. Pahapill. Selgus, et EKN-u tulud olid 18.113 dollarit ja kulud 19.718 dollarit, puudujääk seega 1604 dollarit. Revisjoni komisjoni aruande esitas K. Jõgi. Kõik aruanded kinnitati.

Tegevuskava kohta mainis esimees U. Petersoo, et see on koostatud realistlikult ja meie võimaluste kohaselt. Tegevuskava kinnitati. Samuti kinnitati eelarve, kus tulusid oli ette nähtud 22.500 dollarit.

J. Pahapill mainis, et see on koostatud optimistlikult kuid raha on vaja tegevuse edukaks jatkamiseks ning pealegi seisavad ees EKN-u valimised, mis nõuavad lisakulu.

H. Lupp mainis, et toetajad peaksid oma annetused tegema Eesti Sihtkapitali kaudu, kuna see võimaldab neil annetusi maksudest maha arvata. Tegevuskava ja eelarve kinnitati.

Valimistel valiti U. Petersoo ühel häälel esimeheks tagasi. Juhatusesse valiti: H. Lupp, L. Leivat, V. Pent, A. Jurs, P. Möldre, E. Salurand, H. Teder, J. Herma, J. Pahapill, V. Raiend, E. Taul, J. Kahar, E. Kiilaspea ja S. Ehvert; revisjonikomisjoni: E. Tigane, K. Jõgi ja A. Nõmmik; aukohtu liikmeiks: I. Heinsoo, H. Teder ja L. Kolk; Ülemaailmsesse Eesti Kesknõukokku U. Petersoo, H. Teder, H. Lupp, L. Leivat, E. Salurand, L. Savi, H. Raudsepp ja L. Vahter; Balti Liitu Kanadas: U. Petersoo, H. Lupp, L. Leivat, V. Raiend, K. Jõgi, A. Kala, E. Altosaar ja J. Kahar; Balti Naiste Nõukokku: H. Aruja, H. Hansen, J. Herma, A. Jõgi, M. Laansoo, S. Luitsalu-Valge, O. Riisna, E. Taul, I. Toomes ja H. Kopti.

EKN-u erikomisjoni esimeesteks valiti: väliskomisjon — L. Leivat, rahvuspoliitiline komisjon — H. Teder, rahvuskultuuriline komisjon — S. Ehvert, aktsioonikomisjon — H. Lupp, Vabadusfondi esimees — V. Raiend, koolikomisjon — E. Marten, noorsookomisjon — E. Kiilaspea, juriidiline komisjon A. Kala ja informatsiooni komisjon — E. Salurand.

Sisukas koosolek lõppes Eesti rahvushümniga.

Kuninganna medaleid eestlastele

Esmaspäevaks selgus, et kuninganna Elizabethi hõbejuubeli medaleid on lisaks varem mainituile annetatud veel mitmele Toronto eestlasele. Medali saajateks on Eesti Liit Kanadas praegune esimees ja esimeste Ülemaailmsete Eesti Päevade esimees ja organisaator Robert Kreem, piiskop Karl Raudsepp, Toronto Eesti Segakoori ja Estonia orkestri juht Uno Kook ja kauaaegne Toronto Eesti Seltsi esimees ja juhatuse liige ning Toronto Eesti Maja juhatuse liige Helvi Kõva.

Kontrollimata andmeil on juubelimedaleid annetatud veel mitmele eesti tegelasele.

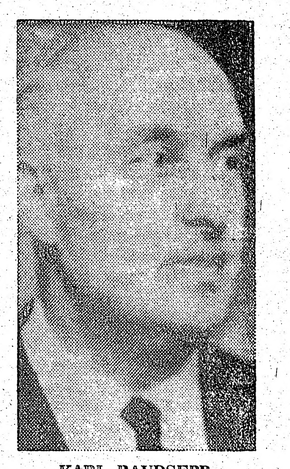

KARL RAUDSEPP

ROBERT KREEM

HELVI KÕVA

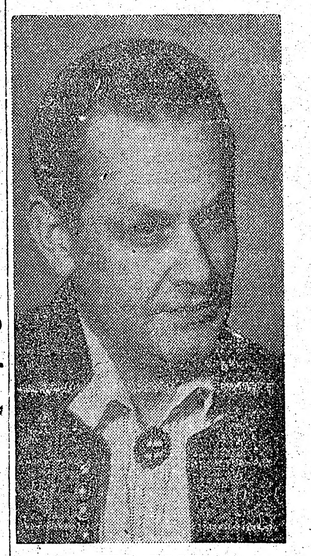

UNO KOOK

Tähistati EKN-u juubelit

Kanada eestlaste keskorganisatsiooni ja eesti vabadusvõitluse lipukandja Eesti Kesknõukogu Kanadas 25. aastapäeva pidulikule koosviibimisele Toronto Eesti Maja suures saalis möödunud reede õhtul oli kogunenud erakorraliselt suur peoliste ja toetajate hulk — umbes 200 inimese ümber, kes veetsid ühiselt hubase ja meeleolulise õhtu, mis oli läbivürtsitatud juubilari tööd ja tegevust kirjeldavate lühikeste tervitussõnavõttudega.

Kavalises osas tervitas esmajoones kõiki külalisi Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees U. Petersoo, kes andis sõna aupeakonsul I. Heinspoie. Konsul mainis, et eestlaste vabadusvõitlus on jätnud Kanadas selja taha juba veerandsada aastat ja meie võitlus on veninud kaugelt pikemaks kui meie esialgu arvasime.

Kuid nii kaua kui püsib vabaduse mõte kodumaal ja välismaal, ei kao lootus vabaduse taastamiseks.

Järgnesid sõnavõtud ja tervitused Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimehelt I. Pleer'ilt, kes viibis külalisena koosviibimisel, Eesti Liit Kanadas esimehelt R. Kreem'ilt, kes annetas EKN-u esimehele U. Petersoole Eesti Liidu poolt kujundatud ja valmistatud eestlase märgi ning Eesti Võitlejate Ühingute Liidu esimehelt K. Tori'lt.

Pärast seda kui esimees U. Petersoo oli tutvustanud aukülalisi, luges ta ette Chicagost saabunud endise ministri J. Holbergi telegrammi ja teatas, et ka end. min. J. Müller viibib täna õhtul mõttes EKN-u koosviibimisel ehkki ta ei saa sellest tervislistel põhjustel osa võtta.

Esimehe ettepanekul mälestati leinaseisakuga surma läbi lahkunud Eestlaste Kesknõukogu (end. nimega Rahvusliku Välis-

VAJAME KOJAMEEST

Soovime vanemat abielupaari osalise tööajaga.

Tel. 293-4232

Properties For Sale

BIRCH BAY VILLAGE — Colman & Riddell Inc. Blaine, Wash. USA (35 miles from Vancouver BC)

Oceanfront, lake & view properties for vacation or retirement home. Underground utilities and sewer are in. Good fishing, boat marina, golfcourse, tennis-court and swimming pools. Full time guard service. Lots from $9,950 up — terms of corse.

For inf. please call or write to Estonian consultant Evald Leps, 113 Crestwood Dr. S.W. Tacoma, Wash. 98498. Phone (206) 584-5333

Hauakivi õp. A. Kivisikule

Tuleval pühapäeval, 6. novembril kell 11 hommikul toimub Hamiltoni Metsakalmistul õpetaja August Kivisiku hauakivi pühitsemise talitus.

võitluse Nõukogu) esimeest Aksel Luitsalu.

Muusikalises osas esines kuue lauluga populaarne Vanemgaidide Koor G. Mitti juhatusel tema klaveri saatel. Rahvarõivais populaarsed lauljad said ka seekord oma meeleoluliste lauludega soojasüdamiliste kiiduavalduste osaliseks. Eeskavalises osas esitas lisaks koorijettekandeile klaveril rahvaviiside motiividele baseeruvaid muusikapalu J. Kivik.

Järgnenud lõunalauale ütles söögipalve piiskop K. Raudsepp ning algas koosviibimise seltskondlik osa, millele lõpusignaali andis kesköötunni saabumine.

Kingad Lääne-Saksamaalt ● **Tel. 533-8122**

Prantsusmaalt, Austriast
Naiste ja meeste kingad.
Ekstra laiad suurused,
ka jalatoega

Patacsi Shoe Salon
480 Bloor W., Toronto 4, Ont.

SÜGISENE VÄLJAMÜÜK
20% HINNAALANDUST
Väljamüügil: KLAASKAUBAD, MITMESUGUSED RIIDEMATERJALID, ROOSTEVABA, KÜÜNLAD j.m.
SUOMI-AITTA
ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ● TELEFON 483-6650
Äri lahtioleku ajad: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30 ja laup. 9.30—5.30. Esmaspäeviti suletud.

Eraldiseisev teine majakord mööbleritult välja üürida
3 tuba, köök, vannituba
Helistada hommikuti kuni kella 10 ja õhtuti pärast kella 9.

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Pilk filatelistlikule Euroopale

Soomes Tampere filatelistide organisatsiooni olukorrauurija Paavo Korhonen on esitanud käesoleval aastal ilmunud ajakirjas „Philatelia Fennica" ülevaate Euroopa maades väljaantud eripostmarkide arvulisest rohkusest. Ta ütleb, et noortel ja algajatel filatelistidel on põhjust enne mõtelda ja jälgida filatelistlikku olukorda ning annab huvitavaid arvusid Euroopa riikide postmarkide väljaandmisest.

Pärast 1970-ndat aastat on Nõukogude Liidus ilmunud 774 uut postmarki, alates aastast 1857 aga kokku 4443 eri postmarki. Teisel kohal on Rumeenia, kus vastavad arvud on 530 ja 3412. Siis järgnevad Ida-Saksamaa, kus pärast 1948. a. on väljaantud 612, Ungaris pärast 1970-ndat 571 ja üldse kokku 3107. Bulgaarias 515 ja 2240, Poolas 482 ja 2356, Tshehhoslovakkias 404 ja 2201, Hispaanias 403 ja 2284 ning Türgis 245 ja 2279. Väiksemad arvud on tähtsamad kuna need on viimase kuue aasta arvud ja näivad, et postmargid on otseselt tehtud filatelistide rahakottide kergenduseks.

Europa 36 riigi postmarkide väljaandmisele teisest otsast lähenedes on pilt järgmine: Gröönimaa (alates aastast 1938) 19 ja 97, Island 81 ja 513, Iirimaa 120 ja 357, Soome 120 ja 357, Taani 138 ja 632, Norra 131 ja 751, Lichtenstein 148 ja 674. Luxemburg on viimasest veidi tagasihoidlikum 131 ja 471, kuid selle varajasemad väljaanded on hinnalisemad. Vatikani vastavad arvud on 127 ja 680, Küprosel 131 ja 470. Viimased kaks riiki on kaotamas oma soosingut, Vatikan oma liigse raha-ahnuse tõttu, mis toimuvat laulusõnade järgi: „Kui raha kirstu kilksatab, siis hing ka taeva vilksatab."

Rootsi on Soome filatelistidele hea naaber, aga sellegipärast ohtlik, kuna sealne postivalitsuse filateeliaosakond (Postens PFA) on oma arvuka teenijaskonnaga suurepärane äriettevõte, mis pakkus möödunud aastal maailma filatelistidele 35 miljoni Rootsi krooni (ligi 9 miljonit dollarit) eest uusi väljaandeid.

Eespool toodust võib anda nõu uutele kogujaile: ostke parem vähem aga väärtuslikemaid, kui et palju ja vähese väärtusega.

◐ Kirjanik Arvo Mägi koos arstist abikaasaga viibisid turismimatkal Inglismaal. Nad külastasid Shotimaad, kust 24. septembriks saabusid Londoni. Seal võeti osa Eesti Klubi 20. aastapäevast, kus esines Arvo Mägi teemal „Kirjanduslik juurdekasv".

KORRALIK MAJA ISOLATSIOON JA KÜTTE KOKKUHOID SÄÄSTAVAD TEILE RAHA.

Allpool kirjeldame, mida soovitab Ontario koduste energiakulude kärpimiseks.

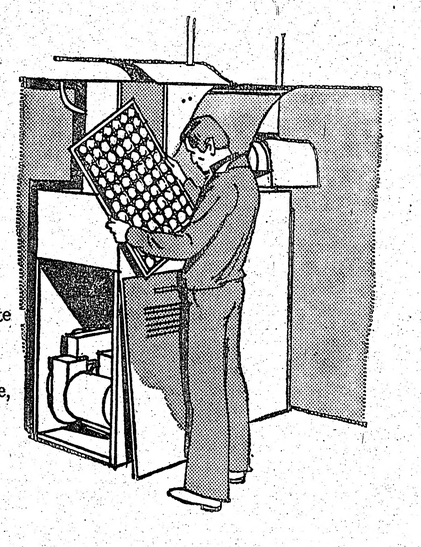

Milliseid võimalusi tuleks kasutada küttekulude kärpimiseks? Millist tüüpi isolatsioonimaterjalid on praegu müügil? Kuidas valida oma majale isolatsiooni panemiseks ettevõtet? Mida tähendab „R-value"? Mida tähendab aurubarjäär?

Siin on esitatud ainult mõned nendest küsimustest, milledele teie leiate vastused tasuta publikatsioonist, mis on saadaval Ontario tarbijate ja kaubanduslike sidemete ning Ontario energia ministeeriumidest.

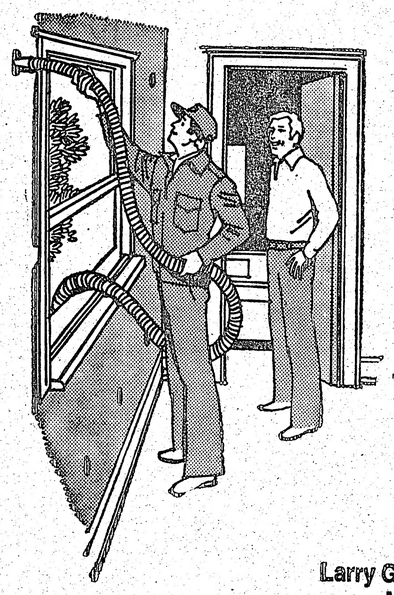

Mõlemad ministeeriumid töötavad koostöös, et informeerida Ontario elanikke, kuidas isoleerida korralikult oma maja ja hoida sellega kokku energia kulusid ning kuidas kasutada teisi võimalusi energia säästmiseks.

Faktid isolatsiooni kohta on esitatud tarbijate ja kaubanduslike sidemete ministeeriumi huvitavas broshüüris: „Insulation: Heat in Your House, Money in Your Pocket". See käsitab selliseid küsimusi nagu:

- „R-value" ja aurubarjääri mõte
- Korralik ventilatsioon
- Isolatsioonimaterjali liigid
- Kuidas kontrollida oma maja praegust isolatsiooni
- Usaldusväärse ettevõtja leidmine
- Informatsioon tarbija-ettevõtja vahelise kokkuleppe selgitamiseks
- Kuidas kontrollida tehtud tööd

Tasuta broshüüri saamiseks kirjutage:
Consumer and Commercial
Relations/Home Insulation
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 2H6

Teisi nõuandeid energia ja raha kokkuhoiuks võite leida energia ministeeriumi broshüürist „Energy Conservation: The Choice is Yours." Esitame mõningaid ettepanekuid raha kokkuhoiuks:

- alandage päevast ja öist temperatuuri
- installeerige tormiaknad ja -uksed
- vahetage soojaõhu küttesüsteemi õhufiltreid igas kuus
tõmmage talveöödel ette aknakardinad

Tasuta eksemplari saamiseks kirjutage:
Ontario Energy Conservation Program
Ministry of Energy
56 Wellesley Street — 12th Floor
Toronto, Ontario M7A 2B7

Larry Grossman, Minister of Consumer and Commercial Relations

James Taylor, Minister of Energy

William Davis, Premier

Province of Ontario

ALF KUBBO

HIIU PIRAAT MAAILMAKIRJANDUSES

4.

Mereröövli võsu — parun Friedrich kasvab prantslase Frelon'i hoolel ja astub hiljem tsaari teenistusse ning saab tagasi isa mõisad ja suured varandused. Isa pattude lunastamiseks ehitab ta Hiiumaale varjupaiga mereõnnetustes kannatajaile. Nõnda kõlab Hiiu paruni traagiline elukäik prantslase de Goudrecourt'i romaanis, mis 1852. a. ilmus ka saksakeelses tõlkes: „Der Turm von Dago" nime all.

Üks Ungern-Sternbergi sugulasi, Alexander Ungern-Sternberg oli viljakas romaanikirjanik. Ka tema katsetas oma ainestikuga ja kirjutas õieti üsna fantastilise loo, mis ilmus esmakordselt 1855—1860 aastatel. Alexander Ungern-Sternbergi teose teine trükk ilmus Berliinis 1919. a. pealkirja all: „Die Geschichte vom falschen Leuchturm" — „Lugu väärtuletornist".

Veel mitmed kirja- ja sulemehed on püüdnud tõlgitseda ja valada kirjanduslikku vormi kuuldusi Hiiu julmast mereröövlist. Nõnda ilmub Anton von Etzel'i sellesisuline teos 1885. a. Lepzigis. Veel kirjutab Hiiu tornist Balti kirjanik Russwurm 1861. a., kelle teos 1885. a. Moskvas tõlgitakse vene keelde ja millest 1897. a. ilmub Bieneman'i poolt eestikeelne tõlge Tallinnas. 1862. a. trükiti Salzburgis neljaküljelised lendlehed, milliseid ka Riias levitati. Need olid saksakeelsed ja kirjeldasid Ungern-Sternbergi fantastilisi seiklusi proosas ja värssidesse riimitult.

1880. a. ilmus Mülheimis, Saksamaal, jutustus, mis 1884. a. ilmus ka Tallinnas eestikeelse tõlkena „Hiiuranna tuletorn. — Felix Silla järele saksa keelest tõlgitud." Järgneb Ungari kirjanik Maurus Jokai, kelle teos „Hiiu torn" ilmus esmalt ajalehe joonealusena 1881. a. Raamatuna ilmus see romaan 1882. a. saksa keeles, 1881. a. prantsuse keeles ajalehe jutuna, raamatuna rootsi keeles 1882. a., läti keeles — 1892. a., tshehhi keeles samal aastal, inglise keeles 1899. a. ja lõpuks eesti keeles „Postimehe" jutunurgas 1925. a. M. Jokai 100-aastase sünnipäeva puhul.

Prof. Csekey, kes näib olevat kõiki Hiiu Ungru lugusid lugenud algupäranditena, kinnitab oma uurimistes, et kõigist selletaolistest teostest olla Jokai oma hästi värskem, haaravam ja põnevam kui teised, ehkki näib, et Jokai on lugenud de Custine'i ja Goudrecourt'i jutustusi. On huvitav äramärkida, et ka uuemal ajal, 1925. a. jaanuaris, ilmus ühes Londoni ajakirjas parlamendi liikme ja kirjaniku A. MacCallum Skott"i sulest kirjutus: „Ungern-Sternberg — Hiiu mereröövel". Nähtavasti on inglane inspiratsiooni ammutanud Ossendowski teosest „Loomad, inimesed ja Jumalad", kus autor jutustab „hallparunist" või „verisest kindralist", uuest Ungern-Sternbergist, kes Mongoolias võitles enamlaste vastu, kuni äraandlikud sõdurid ta mängisid punavägede kätte.

Ossendowski ütleb „verise kindrali" kohta muuseas: „Üks Ungern-Sternbergi esivanemaid, parun Peeter (?) Ungernil oli Hiiu saarel, Baltimere kaldal loss, kust valitses röövrüütlina üle merekaubanduse."

Sada aastat kuulsast Ungern-Sternbergi protsessist mööbudes hakkasid ka eesti kirjanikud seda ainet algupäraselt käsitama. Esimesena ilmub 1900. a. Aino Kallas'e sulest Eesti Üliõpilaste Seltsi albumis jutustus „Öö tulles", milles leidub sugemeid Hiiu Ungrust. Prof. Csekey andmeil olla Aino Kallas'el valminud ka lugulaul kümnes laulus „Hiiu Ungur", mis aga trükis avaldamata. 1913. a. ilmus Eduard Wirgo toimetatud „Oma Maa" II köites Jaan Lintropi 4-lhk. jutustus „Hiiumaa", kus autor lühidalt kirjeldab ka Hiiu torni sündmusi. Villem Ridala avaldas 1915. a. pikema lugulaulu „Ungru krahv ehk Näckmansgrund — Hiiu jutt suurest rahust, VII loos — epiloogiga". Rohkem pole Eesti kirjanduses Ungru lugu käsitletud, ehkki see aine on tänuväärne igale romaanikirjanikule.

Hiiu Ungru ainetel kirjutatud teoste täienduseks nimetaksin siinkohal veel käesoleva ülevaate koostaja saksakeelset, novellivormis jutustus, aastast 1951, pealkirja all „Der Seehund" Tänu ühele koolivennale, kes elas Keskarhiivi all keldrikorteris, oli võimalik heita pilku ka ühele Hiiu Ungru toimikule, mille introduktsioon kõlas umbes järgmiselt (mälu järele restaureeritud): „Acta eines Caiserlich Ehstlandischen Oberland Gerichts in der Criminal Sache wider den ausländischen Kammerherr Baron Otto Reinhold Ludwig von Ungern-Sternberg wegen verschiedener Verbrechen . . ." Samas kaustikus leidus veel Ungern-Sternbergi Siberist Eestisse saadetud kirju.

„Nõnda on Euroopas üksi, üle 20 kirjaniku, kes igaüks oma fantaasia ja võimete kohaselt on Ungern-Sternbergi lugu püüdnud lugeja ette kanda", kirjutab anonüümne autor 1935, viidates viiele suurele aktikimbule Eesti Vabariigi Keskarhiivis. Kohtuaktid ei sisalda midagi romantilist. Nad selgitavad vaid tolleaegsete mõisnikkude omavahelisi tülisid ja intriige, milliste kohtulik lahendus lõppes Ungern-Sternbergi kahjuks vaid sel põhjusel, et ta vastastel olid toona paremad sidemed Vene keisrikojaga.

Kaebealune parun Otto-Reinhold Ludwig von Ungern-Sternberg sündis Kuuste mõisas, Tartumaal, 5. augustil, 1744. a. Ta isale kuulusid peale Kuuste veel ka Erastvere ja Kooraste mõisad. Alghariduse saab noor parun kodus, nagu toona oli kombeks mõisnikkude perekondades. Teatakse, et teda oli kasvatatud valjus, herrenhuutlikus vaimus. Hiljem õppis noor aadlik Leipzigi ülikoolis, kus liikus kõige väljavalitumas seltskonnas, olles sinasõber vürst Poniatowsky'ga.

Ülikooli lõpetamise järele astus noor Ungern-Sternberg Hollandi sõjaväkke, kust lahkus kapteni aukraadis. Selle järele sooritas ta pikemaid rännakuid Euroopas, purjetas isegi Madeira saartele, kust tagasi tulles elas kauemat aega Inglismaal. Seal hakkas ta tegutsema kaubanduslikul alal ja võitis tolleaegses ärimaailmas rohkesti lugupidamist. 1770. a. siirdus ta kodumaale tagasi ja kaks aastat hiljem kosis eluseltsiliseks paruness Pahleni.

Neil oli viis last, kellest ellu jäi üks tütar ja kaks poega — Konstantin ning Edward. 1935. a. oli elus veel 1877. a. sündinud Konstantini otsene järeltulija krahv Claus Ungern-Sternberg, kes polnud abiellunud ja kelle surmaga arvatavasti hääbus palju kõmu tekitanud ning kirjanikke inspireerinud kuulsa Hiiu paruni viimane võsu.

1781. a ostis parun Ungern-Sternberg krahv Karl Magnus Stenbock'ilt, kes toona oli Eestimaa kubermangu nõunik, 55 tuh. rubla eest Hiiu saarel asetseva Kõrgesaare mõisa ja olles 37 aastane, asus Hiiumaale elama, missugune asjaolu saigi hiljem temale saatuslikuks. 1787. a. päris parun Tartumaalt Wastse-Kuuste mõisa, mille kaks aastat hiljem vahetas Uuemõisa vastu Haapsalu lähedal. Ungern-Sternbergi jõukus kasvab ja ta tahtis kõiki oma varandusi koondada Hiiumaale. Selleks hakkas ta kaupa sobitama krahv Jakob Pontus Stenbock'iga, kes omas Hiiumaal Suuremõisa ja Pardese mõisad, mis ta oma emalt, sündinud de la Gardie'lt, oli pärinud. Kuna krahv Pontus siples võlgades, siis nõustuski ta ettepanekuga ja vahetas Suure- ja Pardese mõisad Uuemõisa vastu, saades vahekasuna 30 tuh. rubla. See sündis 1796. a. Ning kolme aasta pärast, 1799. a. ostis parun Ungern-Sternberg Hiiumaalt veel ka Putkaste mõisa, milles E.V. ajal asus Eesti seemnevilja Ühisuse seemnekasvatus.

Nõnda sai Ungern-Sternberg laialdaste maa-alade omanikuks Hiiu saarel. Kuid, nagu inimesed sageli on teineteisele kadedad, nõnda algas kahe aadliperekonna vahel vaen, kuigi parun oli krahv Magnuse koolivend ja hea sõber. Stenbock'ide teine võsu, krahv Jakob Pontus, oli Peterburis laia elu elanud ja kaardimänguga sattunud võlgadesse. Kergemeelselt kaotatud varanduste tõttu tekkis naabrite vahel kibedus ja paisus vaenuks, nakatades aegade jooksul ka maahärrade pärisorje.

Sellest siis ka tuli, et Ungern-Sternbergi ja Stenbocki alamad võsaraiumisel omavahel tülli läksid. See tüli arenes korrapäraseks lahinguks kus, nagu haagikohtu dokumendid tõendavad, jäi maha mitte üksi hulk haavatuid vaid ka surnuid. Umbes samal ajal tegigi parun Uuemõisa vahetamise ettepaneku, mille teostamise järele Stenbock'id oma põliselt saarelt hoopis mandrile üle kolisid. Kuid see kõik ei pehmendanud lõkkele löönud vaenu, vaid üha õhutas.

(Järgneb)

Filatelist Villem Eichenthal 85

Villem Eichenthal, tuntuimaid eesti markide eksperte ja Eesti spetsiaal-erikataloogi väljaandja, margiärimees ja Filatelistide Seltsi juhatuse liige ja esimees, sai 22. oktoobril 1977. a. 85. aastaseks.

Kes eesti filatelistidest ei teaks juubilari nime ja poleks temaga kokkupuutunud? Villem Eichenthal sündis Tallinnas kaupmehe ja panganduse tegelase Chr. Eichenthali viimase pojana. Õppis Tallinnas gümnaasiumis aga lõpueksami andis Venemaal, Peterburi gümnaasiumis. Isa soov oli temast kaupmeest kasvatada aga poega rohkem tundma õppides ohkas ta ja ütles — „Ei sellest poisist saa ärimeest, tal peas aina muusika, joonstus ja postmargid . . ." Tuleb märkida, et kõige vanemal vennal Evaldil oli Petrogradis juba 1896. a. Nevski prospektil nr. 12 üks esimesi margiärisid ja seal sai ka Villem oma esimese alghariduse filateelia alal. Tol ajal lihtsam rahvas ei kogunud postmarke. Seda tegid ainult aadlikud ja ka keisrikoja liikmed.

Keerulisi teid kaudu jõudis Villem Eichenthal 1919. aastal Eestisse, kus ta vend asutas Tallinnas Kuninga 6 filatelia äri.

Tallinnas olid uudiseks uued Eesti margid ja V. Eichenthal nakkas neid ja vigatrükke uurima, saades sellega markide garanteerimise eksperdiks. Ta andis ka Berliinis rahvusvahelises asutuses eksperdi eksami eesti markide kohta ja sai loa kasutada eksperdi templit.

Sõjaolude tõttu põgenes juubilar Eestist Saksamaale ja asus elama Kreuz-werthemi linna. Saksamaal oli Baieris, Augsburgis, suur baltlaste laager ja seal asutati ühiselt filatelistlik selts „Baltia", kus oli ca 300 liiget ja anti välja margikataloog.

1949. a. siirdus V. E. USA-sse ja asus elama New Yorki. New Yorgis hakkas ta Eestist kaasatoodud eesti markide kataloogi lõpetama. See oli kaaslaste I. Weineri ja G. Leetsi kaasabil valmistatud erikataloog aga sõjaolude tõttu veel trükkimata.

See erikataloog on kirjutatud inglise ja saksa keeles. On arvestatud sellega, et eestlased saavad sellest aru. Eesti keele juurde lisamine oleks hinna nii kalliks ajanud, et võimatu oleks olnud seda välja anda.

Selle erikataloogi trükkis „The Philatelic Specialist of Canada", Kanadas, kus see töö tehti ilma suuremat kasu võtmata. Erikataloog ilmus juunis 1963 ja seda telliti iga eesti filatelisti poolt.

V. E. oli ka New Yorgis oleva „Eesti Filatelistide Seltsi" liige ja töötas selles kaasa. Hiljem siirdus ta Rootsi elama ja asus tööle oma erialal Stokholmi kuulsas Rolf Gummessoni margiäris. Ta läks pensionile 1960. aastal. Rootsis asutas ta koos eesti filatelistidega seltsi „Eesti Filatelistide Ühing Rootsis". Oli selle juhatuses ja kaks korda seltsi esimees. 1964. aastal valiti ta seltsi auliikmeks. Soovime juubilarile kogu eesti filatelistide ja sõprade poolt veel ilusaid aastaid ja pikka iga!

A. E. Pensa

Toronto Eesti Pensionäride Klubi populaarne naiskoor esines viimasel klubi koosviibimisel nägusais rahvarõivais. Koori ees koorijuht A. Mets. Foto: J. Säägi

Rahvuslik teadvus ja kultuuri järjepidavus

ASTA WILLMANN

III

Marie Under on imetletav realist, kes aga hoopiski ei matki elu, vaid kelle puhul täielikult maksab kirjanduskriitiku Nortrop Frye väide, et kirjandus ei reflekteeri elu, ent ei püüa ka mitte elu vältida, sellest eemale hoida: kirjandus neelab elu. Selleks aga on puhast kujutlusvõimest vähe, selleks on vaja julgust; aga ka — füüsilisest julgusest on selleks vähe — on vaja suuremat julgust, on vaja tunde ja vaimu julgust. Sedalaadi julgust märkab juba üsna varakult Underi luules, eriti keskendunult aga luuletuses „Kontvõõras", milles ta avab nii silmad kui südame peagu antropomorfselt nähtud murele.

Under erineb Talvikust

Vaevalt reedab luuletus masohhismi, kannatamisnaudingut, enam küll intellekti võimu tunde üle — südame „jänese" üle, mis hädade eest imekergest putku paneks, ent mille ta on otsustanud julmalt maha murda. Ei kuskil Underi luules märka me nii drastilist tunde ja mõistuse lõhestatust kui näiteks Talviku juures, kes laulab, et „Mõistuse iginõue: luua korda meeltesse märgatus". Underi suhtumine ellu on sootuks teistsugune, nagu selgub luuletuses „Vaherahu", kus elu, suur, rammus loom, nagu suur härg, müütiline Minotaurus kelle sarvede vahel sõjakahjutasuks nõutud Ateena noorukeil tuli lüüa salto mortalesid; see ent nõudis ülimat keha ja vaimu paindlikkust, pidevat tähelepanu, mis ei jätnud mahti endahaletsuseks, ei ka etteheiteks saatusele, kuna loomale pilgukski seljapööramine oleks tähendanud ka otsest surma; toore looma dünaamika tundmine ja juhtimine aga — elu ja vabadust. Sellisena tundub olevat Underi vahekord Eluga. Hoopis vastupidine on siingi Talvik, kellele „Hirmus on elu, surm vaid me püüdeisse leebemaid heidab kiiri."

Otsegu vastuhõikeks niisugusele eskapismile, laulab Under oma hiliseas: „Ja äkki tuli käsk. Kas ülevalt/ kus vaagitud on iga samm ja pala." („Käsk"). Underi eludünaamikat on tema luuletustes „Sõit hommikusse" ja hilisemas „Uneretkes", kus Under ei tõtta Hadese väravale lühiteid kaudu, sest see tähendaks poolikut elamist, teiste eluväravate vältimist, milledest kõige suuremad on Hirmuväravad mille taga lõõmavad valud.

Under säilitab elu lüürilisuse

Rõõmu ja valu, elu ja surma orgaanilisele terviklikkusele alla kirjutades, kujundab Under ühteaegu ka oma luule lähtealuste valemi. Selle lahenduse ent ei reeda mullast irdunud esteetikat, taiet taide pärast seisukohta. Keset aja lõhestatust säilitab ta nüüdisajal nii halvustatud normaalsuse, ilma hetkekski langemata keskpärasussse, säilitab lüürilisuse, langemata ilutsemisse ja jõu, alistumata marutsevale kaootilisusele. Kogu ta looming on rassimine iseenda ja eluga, mis isegi ta kaheksandal aastakümnel ei ilmuta resignatsiooni, ei ka ängistavat vastikust. Sestap jaksas ta oma elu kuuendal aastakümnel laulda kui verivärske, kogemusteta nooruk luuletuses „Koit koputab sõrme veriseks".

Ehk küll elu ääremaile jõudnult viirastuvad seljataha jäänud päevad uneretkena, pole maine elu kaotanud midagi oma veetlusest, nagu ilmneb luuletuses „Uneretkel". „Ses silmarõõmus, ses õnnepiskus, mis haava ja vaeva ma kaasa viin!" — tõsi, on valukarjatus, ent rõõmu ja valu ühisvormel on algusest peale olnud Underi loomingulätte pidevalt voolav H_2O. Sestap küsigem parem, et kuhu kaasa viin — ja teadkem, et vastus jääb tulemata, sest Under ei vasta soovipäraselt millelegi ja üldse mitte millelegi, mida ta pole veel lõpuni kogenud.

Talviku luule — haruldane meie kirjanduses

Heiti Talviku luulelüüsid avanevad imeliselt heliseva poeemiga otsegu jumala rahus ujuva heleda pilvega luuletuses „Legendaarne". Ja juhtub siis, et alles oma loomingu viimase veerandi lõpul saavutab taas seesuguse siserahu kosutavalt vegetatiivse hetke luuletuses „Ärkamine". Need kaks luuletust on kogu ta toodangule otsegu kaaned raamatule, mis oma sisult sootuks teissugune ja mitmeti erakordne. Esimene reedab kogemusteta meele nooruslikku ja religiöösset harmooniat, mida veel ei pure ängistus ega kahtlus, ilu, millesse ei puska oma sarvi inetus ja võikus; tollest kuldsest rahuseemnest rinnas saab ent pea üleöö otsegu mürgine tungaltera, mis muudab päevad painajalikuks heitluseks, valusaks katsumuseks, ennegu taas saabub selgumuslik rahuhetk ja helisev tasakaal.

Seismograafiliselt tundlik moraali ja eetika küsimuste suhtes, hoidub ta baudelairelikust hüppest kuhugi neutraalsele platoole pealpool head ja kurja, ilu ja inetust — kuigi ta ka sellega vaheldueks katsetab; üle kõige ent valitseb ta meeli teadmine, „Kõik, mis me vanemail kord olnud püha,/ on meil vaid irvituseks ettekääne". Võiks arvata, et Talvikus idaneb punane revolutsionäär, seda enam, et hakkavad vilksatama salmikud nagu: „Sellal kui süveneb korruptsioon, kerkib ju võikana, küsimata keelust,/ suurlinna dzhunglite mürgisest neelust verine päike — Revolutsioon."

Midagi väga olulist ent hoiab teda tagasi sellelt teelt: nimelt — masside madal väärtuste tase ja enda puhtkristlik moraal. Sestap ei saa temast ka oraatorlikku võitluslaulikut, lööklausetega rusikatõstjat, hulgaga kaasaminejat, kes igas pükstepressijas näeb Messiat; taibuka ja ärksa mõtlejana teab ta, et inimsoo hädade parandamine algab üksikisikuga, praktiliselt öeldes — iseendaga. Ennekõike endale suuri eetlisi nõudeid seades, saab temast ka suurim endakriitik, ta laulest aga julmad pihtimused, kus ta midagi endale ei andesta. Võiks öelda, et Talviku luule on eshatoloogiline hea ja kurja, taeva ja põrgu, liha ja vaimu vastakluse luule ning sellisena väga haruldane kogu meie kirjanduses.

Esialgul iseloomustab ta luulet ent suur sihitus ja tühjusetumne; usk usu pärast nii nagu kunst kunsti pärast ei näi talle olevat küllalt. Tühised tunduvad tavalised karjääri-pürgimusedki, professuuri taotlemised ja taolised sihid või võllarooglik arutlusse problemaatika.

Kasvav ängistus ja sisekriis ent kasvatab lõhet kahe niigi juba vastassuunas liikuva vajaduse vahel — tõdemusliku usu ja küsitleva, nuuskiva intellekti vahel. Korraks otsustab ta intellekti kahjuks ning laulab: „Jial veel kahtluse ängistav astma/ pole nii rängalt me rindu rusunud./ Unustuse kuldsesse voogu meid kastma/ ruttavad käsikäes luule ja usund."

Usku luuega tasavääristades teeb ta mõlemast endale uimastusvahendi, ent ka see on petlik sest teravat teadlikkust iseendast kui sihitust lehest, mis „triivib igas tuules". Endavaatlused jatkuvad. Imeosava sõnasepana, lausa metafooride nõjana ning täpse keele meistrina libiseb ta ülivärvikasse boheemlaslikku pohmelusse, mis reedab rohkem poosi kui tõde. Ent seesugusesse enesevaatlusse kalduva salmisepise juurest kisuvad ta pea eemale teadvuse teravad sähvatused.

Taas laiemalt ringi vaadates aga ei hakka silma midagi lohutavat, aina süngemaks muutub pilt, ainsa roostesemaks veed ja vängemaks laibalehk, aina sagedamini lükkub loomingusse võllapuu; kogu selle negatiivse pinna alla aga pulbitseb hea hulk nooruslikku energiat, mis viimaks võtab võllarooglik dekadentsi poosi ta villonlikus salmikus „Don Ramon".

(Järgneb)

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1E7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6398, 429-4944

Biltner's
Euroopamaitselised toidud
Lihasaadused & delikatessid
Tuntud kõrgekvaliteedilisi ja peenemaitselisi liha- vorsti- ja suitsutussaadusi ning delikatesse LEIATE MEIE ÄRIDEST!
Peakontor: 21—25 Medulla Ave. Toronto 18, Ont.
Laod: Toronto, Montreal
29 ÄRI: Toronto, Montreal, Ottawa, Kitchener, Waterloo, Burlington, Hamilton, St. Catharines, Mississauga, London, Oshawa, Pickering

Torontos abiellusid äsja Toomas Voksepp ja Reet Lindau. Pruut kuulub „Öed Lindaud" laulutriosse, kes on võitnud endale suure populaarsuse paljudel eestlaste üritustel.

„Mäletan ema"

„Mäletan ema" on piltide seeria sajandi vahetusel siia mandrile asunud norra perekonna elust. Mälestuste autor, kirjanduslike kalduvustega vanim tütar Katrin, avab meile mälestusteraamatu müllusööbunud lehekülgi.

„Mäletan ema" on dramatiseeritud Kathryn Forbes'i romaani „Ema pangaarve" järgi ja kannab filmina kui ka ingliskeelse lavaversioonina tiitlit „I Remember Mama". — „I Remember Mama" on mängitud suure eduga aastaid Ameerika suurlavadel. Film leidis haruldaselt sooja vastuvõtu ja püsis kõikjal üllatavalt kaua mängukavas.

Suurima ajalise edu ja populaarsuse saavutas aga „Mamma" Ameerika televisioonis, kus Hansonite perekonnalugu kuus aastat suure eduga esitati.

Norralasest „mamma", Peggy Wood'i esituses tõusis televisioonipubliku enam armastatud heroiiniks ja paljude vähemate auhindade kõrval omandas näitlejanna Norra kuningas Haakon'ilt Püha Olavi medali.

*

Mitmekultuuri Teatrikeskuse üks peaeesmärke on tutvustada oma teatrit ja kirjandust ka Kanada publikule ja teistele rahvusgruppidele. Seda saame teha ainult ingliskeelsete lavastustega. — New Canadian Theatre on esitanud kolm eesti näidendit inglise keeles: Ed. Wilde 100. sünnipäevaks „Pisuhänd", Veli Kudrese „Oma saar" ja Bernard Kangro „Kurb ahv". — Ka eelseisvas lavastuses on pooled näitlejad eestlased.

New Canadian Theatre avaetenduseena Crest Teatris osutus „Mäletan ema" kauaks meeldejääväks elamuseks ning sai erakordselt kiitva arvustuse osaliseks Toronto suurte päevalehtede poolt.

Teater on selle näidendi uuesti kavva võtnud oma 15. hooaja tähistamiseks.

Avaetenduse koosseisust on endised: näitejuht **Rein Andre, ema** osas suure eduga esinenud ukraina näitlejanna Natalie Baums ning tuntud läti karakternäitleja Hugo Mihkelsons, kes esitab koomilise portree-loomingu.

Eestlastest on suurearvulises koosseisus peale näitejuhi Rein Andre, kes ka kaasa mängib ühes karakterrollis, veel Tamara Norheim koos tütarde Leena ja Tiinaga, Valli Sõrmulis ning Alar Aedma.

Leena Norheimil on täita suur ja sügavalt tundeline Katrini osa, kelle mälestustele rajanebki kogu näidendi sisu.

Norralaste perekond Hansonite lugu siin mandril käesoleva sajandi alguses on mälestuste album huvitavate portreedega, mis muutub elavateks lavapiltideks vaatajate silmade ees.

See on perekond, kus on vähe majanduslikke võimalusi, kuid selle eest külluses ettevõtlikkust ja ühtekuuluvust, — orginaalset ja säravat huumorit, sügavat inimlikkust, õelust ja armastust. Palju vaatamiseks ja palju kojuviimiseks! „Mäletan ema" esitatakse New Canadian Theatre'i poolt pühap., 6. nov. kl. 7 õ. St. Lawrence Centre Town Hallis, 27 Front St. E.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 1. novembril 1977 — Tuesday, November 1, 1977

KIRIKUD

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik,
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 6. nov. kell 5 p. l. JUMALATEENISTUS ja pühapäevakool. JÄRGNEB NAISRINGI NÄITEMÜÜK.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
317 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 6. novembril kell 11 hommikul. Solist Elna Libe.

PIIBLITUND kell 10 hommikul. Pühapäevakool. Lastekoori harjutus.

Pärast jumalateenistust NÄITEMÜÜK seltskondlikes ruumes Rikkalik loterii, maitsev einelaud koguduse naisringi korraldusel. (Näitemüügi korjajad, ärge unustage tagastamast korjanduslehti!)

NOORTEKOOR LOOTUS JA VAIMULIK ORKESTER SÜGIS-KONTSERT kirikus 6. novembril kell 6 õhtul. Juhatavad Lembit Avesson ja Inga-Pia Korjus. Pääsmeks kirikukorjandus noorte kontsertreisi ühendriigesse toetuseks.

PIIBLIPÜHA jumalateenistus 13. novembril, solist Elma Miller.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühap., 6. nov. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS ühes Issanda surma mälestamisega. Kõneleb jutl. E. Saraoja. Laulab segakoor.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
17 Frank Cresc.
Toronto 176
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 6. nov. JUMALATEENISTUS kell 11 homm. Ingliskeelne jumalateenistus kell 1 päeval.

MUUDATUS KUUPÄEVADES: Pühap., 13. nov. kell 4 p. l. SURNUTEPÜHA jumalateenistus. ARMULAUD. Surnute mälestamine. Laulab koguduse segakoor, juhatab Jaak Kivik.

KOGUDUSE LOTERII pühap., 20. nov. algusega kell 2 p. l. Annetusesemed palutakse ära anda koguduse kantseleisse hiljemalt 17. novembriks.

ÕPETAJA KÕNETUNNID igal teisipäeval ja neljapäeval kella 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Rüdmik
P. O. Box 234, Toronto 18, Ont.
Tel. 233-5390
USUSÕNUMI RAADIOJUMALATEENISTUSED igal pühapäeval, homm. kell 9.30—10.00 lainel CHIC-790 kc.

Raadiojutluse teema 6. nov.: „VÕIDURIKAS USUELU".

Laup., 5. nov. kell 7 õ. PIIBLITUND. Jutl. dr. M. Leesment.

Pühap., 6. nov. kell 3 p. l. JUMALATEENISTUS. Lauluettekanded. Jutl. H. Rüdmik, Issanda surma mälestamine.

ESIMENE EELK KOGUDUS HAMILTONIS
18 Victoria Avenue South
Hooldaja õpetaja: T. Nõmmik
501 Davisville Ave, Toronto, Ont.
M4S 1J2. Tel. (1) 483-2478

Pühap., 13. nov. kell 3 p. l. JUMALATEENISTUS. Järgneb naisringi näitemüük ja loterii.

Pühap., 20. nov. kell 11 SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga St. John'i Ev. Luteriusu kirikus, Waterloos.

Pühap., 27. nov. kell 11 homm. SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga Hamiltonis. Laulab H. E. S. Segakoor O. Kopvillemi juhatusel. Laululehed.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
16 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 6. nov. kell 10.15 homm. pühapäevakool, kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Issanda surma mälestamine. Kõneleb K. Raid. Segakoor, solist A. Kaups. Kell 6 õ. kõneleb külalisena Montrealist K. Vaikla. K. Raid tshellol.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich,
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.

KOGUDUSE 25. AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 6. nov. kell 3 p. l.. Jutlustab kog. asutaja õpetaja J. Teras Chicagost ja teenivad külalisõpetajad O. Puhm, A. Taul ja A. Pollex. Laulab Estra Toompuu. Jumalateenistuse järele on koosviibimine kiriku saalis.

Kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 6. nov. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS „Eesti Kodu" saalis. 50 Old Kingston Rd. (Kingston Rd. & Morningside). Teenib ja jutlustab preester E. Lepik, laulab koguduse laulukoor hr. G Raagi juhatusel. Laululehed.

Sündmuste kalender

- **Neljapäeval, 3. nov. kell 8 õ. ELK ja „Eesti Maja" loenguõhtu, Vello Hubel „Eestlase kodu omapära ja vaimne pale."**
- **Laupäeval, 5. ja pühapäeval, 6. nov. Eesti Majas Kai Kääridi 7. iseseisev kunstinäitus. Avatud kl. 10-st hommikul kl. 9-ni õhtul.**
- **Pühapäeval, 6. nov. kell 3 p. Tartu College'is Mulkide seltskondlik koosviibimine.**
- **Pühapäeval, 6. nov. pärast jumalateenistust Peetri koguduse näitemüük.**
- **Pühapäeval, 6. nov. kell 4 p. l. Eesti Majas E. Spordiselts „Kalevi" aasta-peakoosolek koos viimase spordivõistluse medalite kätteandmisega.**
- **Pühapäeval, 6. nov. kell 6 õ. Peetri kirikus Noortekoor Lootuse ja Vaimuliku Orkestri ansamblite ja solistide sügiskontsert.**
- **Pühapäeval, 6. nov. kell 7 õ. St. Lawrence Centre Town Hall'is New Canadian Theatre esitusel „I Remember Mama" (Mäletan ema) inglise keeles.**

Montrealis esines äsja oma ühe-mehe-teatriga kirjanik Asta Willmann-Linnolt, esitades Hickson Instituudi raamatukogu aulas mitmepalgelisi ettekandeid, mis olid paigutatud ühise pealkirja alla „Naerupalgel pajatades". Ülemisel pildil näeme saalitäit rahvast ettekandeid jälgimas. Paremal Asta Willmann-Linnolt esinemas.
Fotod: E. Sügise

Terroristid maeti suure rahvahulga osavõtul

Omapärane matusetalitus Stuttgarti surnuaial

STUTTGART — Stuttgartis maeti kolm Baader-Meinhof gängi terroristi, kes lõpetasid oma elu enesetapmistega Stuttgarti vanglas pärast seda kui neljal terroristil Lufthansa lennuki ülevõtmise operatsioon katkestati Lääne-Saksamaa politsei eriüksuse vahelesegamisega ja terroristide mahalaskmisega. Matusetalitusele Stuttgarti surnuaeda kogunes ligemale paarituhandepealine rahvahulk, enamuses noored terroristide sümpatisöörid, kelledega politseivõimudel tekkis pärast matusetalitust kähmelus.

Surnuaial maeti terroristid Andreas Baader ja tema armuke Gudrun Ensslin kõrvuti, kuna Jan Carl Raspe maeti surnuaia teise ossa. Matusetalituse ajaks oli surnuaiale saadetud üle tuhande politseiniku.

kes pidasid kindlat korda ja hoolitsesid selle eest, et terroristid ei sooritaks uusi vägivallategusid.

Matusele kogunenud noortest kandsid paljud oma nägude varjamiseks mitmesuguseid maske ning plakateid, milledele oli kirjutatud: Gudrun, Andreas ja Jan — piinatud ja mõrvatud Stammheimis.

Baader-Meinhofi gängi toetajad mainivad, et kolm terroristi mõrvati Stuttgartis Stammheimi vanglas, kuid valitsuse uurimiskomisjon on lükanud need väiteid kategooriliselt ümber.

kinnitades, et kõik kolm terroristi lahkusid elust enesetapmise teel.

Andreas Baader ja Jan Carl Raspe lakskid endile kuulid pähe, kuna Gudrun Ensslin poos enda üles. Ametivõimud ei ole aga leidnud seletust küsimusele, kuidas said terroristid enda käsutusesse revolvrid erilise valve all olevas vanglas. Arvatakse, et revolvrid toimetati vangikongidesse terroristide advokaatide poolt, kuid selle kohta puuduvad tõendid.

Ilmus Maie Landra joonistuste mapp

Maie Landra kujutavkunstilise loomingu üheks osaks on tushijoonistused. Need on meisterlikud etüüdid loodusest, peamiselt just kuivanud, surnud puu surematust kujunduslikkusest, mida ta hoolikalt oma maakodus on tundma õppinud ja suutnud neis näha omapärast uut eluavaldust. Mapis on 8 tööd, valitud hiljuti peetud näitusel väljapandud joonistustest.

Mappi on trükitud 200 eksemplari, mis kõik nummerdatud ja signeeritud kunstniku poolt. Neist on 50 koloreeritud kunstniku poolt. Kõik tööd on originaalses suuruses ja sobivad raamimiseks.

Neisse töödesse on Maie Landra kätkenud oma elufilosoofifa, leides et elu võib leiduda puudes kõigi nende eluastmeis. Vaadeldes ja tähele pannes puid ta ei näe ainult nende füüsilisi väärtusi, nende suurust, vanust ja liiki, vaid ta näeb ka nende sisemist salajast elu, nende väärikust, tugevust ja kangekaelsust võideldes oma säilumise eest. Just seda kvaliteeti ta on kirjeldanud oma sulega paberil.

Neid sulejoonistusi võib võrrelda isiku käekirjaga, mis paljastab kirjutaja iseloomu ja meeleolusid samal viisil kui käekiri. Vastupidi käekirjale võib kunstitöö paljastada palju enam nii kunstniku ainet kui ka mõtteid, iseloomu ja vaimset seisundit. Oma puude joonistustes ta on portreerinud paberile oma ülespoole suunava elufilosoofia kirjeldades elu pidevat muutust nagu see väljendub puus. Selle kõrval väljendavad need joonistused tema enese emotsioone, tundeid ja meeleolusid. See loova isiku rikkuse tunne tingiski vajaduse seda loomingut oma kaasinimestele kättesaadavaks teha, teistega jagada. Ta on pühendanud selle mapi tänutundega oma emale ja isale.

Nalja

Abielupaar istub hilisõhtuni üleval, oodates, millal tütre „boyfriend" ükskord ometi hakkab ära minema. Mehel lõpeb juba kannatus ja ta ütleb naisele, et tuleks õige minna ja ütelda, et aeg on koju minna.

Naine: „Mis sa niiud kohe nii... Eks see ole ju samuti, nagu meil omal ajal, kui sa minu juures hilja õhtuni viibisid."

Mees: „Arvad, et niisamuti? Siis ma lähen ja löön selle kõlvatu kohe välja!"

*

„Olen järelandmatult sugululiste küsimuste kooli toomise vastu. Võin teile rääkida selle põhjusegi. Kui mina käisin koolis siis seal õpetati algebrat — ja sellest ajast alates olen vihanud algebrat."

Vajatakse Eesti ajaloo tõlkijaid

Parema perspektiivi saamiseks on oluline, et lisaks (kutsutud ja kutsumata) külaliste ja okupantide poolt kirjutatud ajaloole oleks välismaailmale kättesaadav ka päriselanike arvamine. Ainult vähesed eestlaste kirjutatud Eesti ajalooraamatud on võõrkeeltes.

Tartu Instituut püüab koostada töögruppi põhilisemate Eesti ajaloo teoste tõlkimiseks inglise keelde. Vaja on isikuid, kes teeks täpse tõlke, paneks selle loetavasse inglise keelde ja lisaks asjatundlikud joonealused kommentaarid. Kuna võib oletada, et neid oskusi ei leidu ühes isikus, kel oleks ka küllalt aega, siis tuleb rakendada kollektiivset moodust.

Käesolevaga otsitakse kontakti isikutega: (a) kes täie arusaamisega eestikeelsest ajaloost saaksid valmistada nii võimalikult hea ingliskeelse nn. mustendi, (b) kes „poleeriks" mustendi korrektseks ingliskeelseks käsikirjaks. Edasi vajatakse: (c) ajaloolasi, kes varustaks tõlke võõrale lugejale vajalikkude märkuste ja seletustega ning (d) masinakirjutajaid.

Esimese teosena on kõne all Ed. Laamani „Eesti iseseisvuse sünd". On mõeldav, et suurema teose korral tõlkimine jagatakse mitme isiku vahel. Tööd saaks alata kohe, kuid tasu saamine selguks alles tuleva aasta kevadel.

Tõlkimisele tulevate teoste arv oleneb sellest kui head töögrupid me kokku saame. Töögrupi kvalifikatsiooni usutavusest oleneb ka kui suur on meile antav toetus. Toetuse taotlus tuleb esitada enne 1. detsembrit ja kuna nõutakse väga täielikku dokumentatsiooni, siis peab grupi koosseis teada olema hiljemalt novembri esimesel nädalal.

Meie ajaloo allikmaterjali tõlkimine on hädavajalik töö. See on ka huvitav töö ja peaks tasuma nii vaimselt kui ka majanduslikult. Tartu Instituut oleks tänulik iga nõuande eest kaastööliste kiireks leidmiseks. Lähemat informatsiooni saab sekretärilt: dr. E. Aruja, 37 Groveland Crescent, Don Mills, Ontario, M3A 3C4, telefon (416) 447-8958.

TARTU INSTITUUT

Äsja toimunud Toronto Eesti Meeskoori ballil esines külalissolistina tenor Heinz Riivald Ühendriikidest, kes esitas ka koos Meeskoori esimehe bariton R. Pohlakuga dueti. Pildil näeme mõlemaid lauljaid esinemas. Klaveril saatis Asta Riivald.

Rootsi armee uurib sabotaazhe

MALMÖ — Rootsi sõjaväe peastaabi julgeolekuosakond uurib kas Rootsi kommunistlik partei SKP, kommunistlik töölisliikumine KAF ja äärmuslikult vasakpoolne marksistlik-leninistlik liit KFMLR teevad katset Rootsi kaitse nõrgendamiseks.

Julgeolekuosakonna poolt avaldatud rapordis nimetatakse kõigi kolme partei tegevust „mässuliseks" ja „rahutusi" tekitavaks. Rapordis selgitatakse ka, missuguste sabotaazhiaktide osaliseks on sõjaväägi viimasel aastal olnud. Sellega ühenduses märgitakse siiski, et ükski neist organisatsioonidest pole avalikult sabotaazhiga olnud seotud.

Möödunud aastal teostati Rootsis 30 sabotaazhiakti sõjajõudude vastu. Vastav arv 1975. a. oli 25 ja aastal 1972 100. Üle 70% neist juhtumeist on olnud seotud maajõududega ja sagedasemad on olnud sõidukite purustamised, nende ratastele eemaldamine, pidurite rikkumine ja muud sellised väiksemamõõtmelised kuriteod.

Teadaanne

E. Pensionäride Klubi Torontos korraldab filmi õhtupooliku teisip., 8. nov. kell 3 p. l. Eesti Maja keskmises saalis. Sissepääs $1.— kulude katteks.

JUHATUS

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks toll ühel veerul $3.25
esiküljel $3.75
tagaküljel $3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega: Helmi Liivandi 251-6495

2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

„Vaba Eestlases" ilmunud Tommy Tomsoni fotosid saab tellida talitusest või tel.: 423-4558 ja 461-6916.